

ŠALEŠKI IRUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

3. november 1972 - LETO VIII. 17 (169) - Cena 0,30 din - Poština plačana v gotovini

KONFERENCA ZK VELENJE JE OPREDELILA NALOGE KOMUNISTOV

TRETJA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS VELENJE, KI JE BILA V PONEDELJEK, 30. OKTOBRA, PREDSTAVLJA ZAKLJUČEK RAZPRAV V AKTIVIH, ODDELKIH IN ORGANIZACIJAH ZVEZE KOMUNISTOV PO PISMU PREDSEDNIKA ZK JUGOSLAVIJE IN IZVRŠNEGA BIROJA PREDSEDSTVA ZKJ.

Samo pismo je zateklo komuniste velenjske občine sredi izredno intenzivnih razprav o programu razvoja občine v letu 1973, ki so bile v ospredju dogajanja tako v delovnih organizacijah kot na terenu. Pri prebiranju in obravnavi pisma predsednika Tita in izvršnega biroja so v aktivih, oddelkih in organizacijah ZK ugotovili, da morajo komunisti posvetiti največjo pozornost sprejemanju akcijskih programov, ki morajo predvideti rešitev najaktualnejših nalog na vseh področjih delovanja, tam, kjer komunisti delajo in živijo. Tako so torej komunisti s pismom dobili novo pobudo za intenzivno delo pri načrtovanju našega bodočega dela, pismo pa jih obvezuje, da morajo poostri osebno odgovornost

posameznikov, predvsem nosilcev posameznih zadolžitvev.

Iz gradiva za 3. sejo občinske konference ZK Velenje, iz referata političnega sekretarja Franja KORUNA in iz razprave na seji je razvidno, da se komunisti velenjske občine temeljito zavedajo svojih nalog. Naj nanizamo najpomembnejše!

V OBČINI UGODNA POLITIČNA KLIMA

Konferenca je ocenila, da je po znanem »junjskem sestanku« predsednikov delavskih svetov in sekretarjev organizacij ZK večjih delovnih organizacij naše občine, nekaterih gospodarstvenikov in predstavnikov občinske skupščine in

vodstev izvršilnih organov družbeno političnih organizacij, katerega je sklical komite občinske konference ZK, bila v občini ustvarjena zelo ugodna politična klima za učinkovito dogovarjanje in usklajevanje ob najpomembnejših družbeno ekonomskih vprašanjih v občini. S tem je bila dana osnova za usklajeno delo na katerem koli področju, saj so dogovor na »junjskem sestanku« podprli predstavniki delovnih organizacij in krajevnih skupnosti na zboru samoupravljalcev ob občinskem prazniku s sprejemom listine »hotenje, ki je postalo stvarnost«.

Občinska konferenca je obvezala vse komuniste, da morajo uresničiti program razvoja občine Velenje v le-

(Dalje na 2. strani)

V GOSTEH V OBČINI VRNJAČKA BANJA

Bratske in prijateljske vezi, ki so se z obiski delegacij iz Vrnjačke Banje v Velenju in naše v Vrnjački Banji nenehno poglobljale in krepile, so dosegle tolikšno stopnjo, ki omogoča in narekuje med obema občinama sodelovanje, ki lahko v političnem in gospodarskem pogledu postane pomembno in koristno za obe občini. Hotenje in pripravljenost za takšno sodelovanje naj bi pogojevalo tudi pobratenje med občinama.

To je bil tudi osnovni namen, da je prišla v velenjsko občino v dneih proslavljanja občinskega praznika uradna delegacija iz Vrnjačke B. na čelu s predsednikom Bogoljubom Vukovićem, dipl. iur. Naše predstavnike so gostje iz Vrnjačke B. ob tej priliki seznanili, da bo njihova skupščina na slavnostni seji sprejela odlok o pobratenuju. Povabili pa so tudi predstavnike iz velenjske občine, da pridejo v Vrnjačko Banjo na proslavo občinskega praznika, kjer bodo sprejeli listino o pobratenuju.

V Vrnjačko Banjo je iz naše občine odšla tričlanska delegacija. Obisk v Vrnjački Banji je bil posebno doživljaj, ki ga je težko opisati. Domačnost, gostoljubnost in pozornost, ki so jo gostitelji izkazali naši delegaciji in delegaciji iz ormoške občine, je nepozabna. Spoznali smo mnoge zgodovinske in turistične zanimivosti Vrnjačke Banje in bili na prireditvah in svečanostih, ki so bile v čast njihovega občinskega praznika. Osrednja mani-

festacija je bila komemorativna slovesnost pri spomeniku žrtvam Popinske bitke nedaleč stran iz Vrnjačke Banje, ter slavnostna seja občinske skupščine. Na slavnostni seji so bili odborniki, predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in predstavniki mnogih sosednjih občin ter delegacij iz Velenja in Ormoža. Posebno svečan dogodek na tej seji je bil podpis listine ob pobratenuju z občino Ormož in Velenje. To je bil trenutek, ko so prijateljska čustva vseh navzočih dosegla vrhunec, trenutek burnega aplavza in odobravanja. Ta trenutek se bo gotovo še ponovil in to takrat, ko bo predsednik naše občine izročil listino o pobratenuju v Vrnjački Banji.

Po slavnostni seji so delegacije iz Vrnjačke Banje, Ormoža in Velenja odnesle skozi špalir prebivalcev vence ob spomenik Solunskih borcev. Zatem je sledila parada teritorialne enote SLO, civilne zaščite, sanitete, gasilcev in športnikov. Mimo častne tribune

je ob spremljavi zvokov pihalnega orkestra iz Beograda strumno korakalo preko 1200 udeležencev. Iz njihovih obrazov je odseval ponos, odločnost in pripravljenost, da dosledno izpolnijo svojo dolžnost, če bi potrebe to narekovala.

Proslavljanje občinskega praznika je Vrnjačka Banja obeležila še z enim pomembnim dogodkom. V velikih, za to posebej pripravljeni dvorani in navzočnosti okrog 200 udeležencev, so predstavniki osmih delovnih organizacij po uvodnih besedah predsednika občinske skupščine, slavnostno podpisali listino o združitvi vseh do tedaj samostojnih delovnih organizacij v enotno organizacijo združenega dela. Kot je dejal predsednik občinske skupščine Bogoljub Vuković, pomeni ta združitev njihovo enotnost in začetek novega obdobja za najhitrejši in hitrejši razvoj gospodarstva in družbene sfere celotne občine.

V prijetnem prijateljskem in družabnem vzdušju so minevale zadnje minute v gosteh pri prijateljih v Vrnjački Banji. Slovo je bilo težko. Prijateljsko smo se objeli in si stisnili roke v prepričanju, da se bomo še srečali in znova krepili bratstvo in prijateljstvo.

Martin Primožič

PROTESTI OB PROTISLOVENSkih IZGREDIH NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM — V vseh delovnih organizacijah velenjske občine so na protestnih zborovanjih delovni ljudje izrazili ogorčenje nad dejanji skrajnežev na avstrijskem Koroškem. Odločno zahtevajo, da avstrijske oblasti takoj zagotovijo Slovincem osnovne pravice. — Naš posnetek je s protestnega zborovanja mladih na Titovem trgu v Velenju.

VSI SMO ZA »NAŠ ZA«

19. in 20. novembra bo v občinah Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje referendum, na katerem bomo zavarovanci glasovali za ustanovitev enotne rizične skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Pri nas, saj za zdaj — izjema je Novo mesto — še ni uveljavljeno enotno zdravstveno varstvo vsega prebivalstva. Medtem, ko imajo delavci zagotovljene vse pravice zdravstvenega varstva, je kmetom zagotovljeno le delno varstvo, pa še to ob večji lastni so-

udeležbi pri stroških zdravljenja v bolnišnicah, ambulantah, na bolnikovem domu in pri zdravilih.

Med konkretizacijo nalog III. seje konference Zveze komunistov Slovenije, na kateri so razpravljali o socialnem razlikovanju, so tudi v občinah Dravograd,

Radlje ob Dravi, Ravnah na Koroškem, Slovenj Gradcu in Velenje znova oživele razprave o nujnosti izenačitve zdravstvenega varstva kmetov z delavci. Tako je skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev v Ravnah na Koroškem, na seji 31. 5. letos sklenila, da je treba začeti s pospešenimi pripravami za izenačitev zdravstvenega varstva kmetov z delavci in za združitve obeh skupnosti. Svet koroških občin pa je na razširjeni seji, ki je bila 14. septembra sklenil, da je treba s 1. 1. 1973 izenačiti pravice zdravstvenega varstva in ustanoviti enotno rizično skupnost. Udeleženci razširjene seje sveta koroških občin so poudarili, da je izenačitev zdravstvenega varstva kmetov z delavci konkretna akcija v okviru prizadevanj za odpravo socialnih razlik in jo je treba tudi čimprej urediti. Poudarjeno pa je še bilo, da tudi delovni ljudje iz Dravske, Mežiške, Mislinske in Šaleške doline podpirajo predvideno izenačitev zdravstvenega varstva.

Na področju ravske skupnosti zdravstvenega varstva kmetov je blizu tisoč kmečkih gospodarstev z okrog 10.000 družinskimi člani, v občinah Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje blizu 38.000 aktivnih zavarovancev, vseh delavskih zavarovancev pa je nad 100.000. Ker bi občinske skupščine še naprej

(Dalje na 2. strani)

PISMO VELENJSKIH PROSVETNIH DELAVCEV IN UČENCEV OB PROTISLOVENSkih IZGREDIH NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

SLOVENCEM NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM ZAGOTOVITI OSNOVNE PRAVICE

Učitelji, dijaki in učenci velenjskih šol smo ogorčeni nad zadnjimi dejanji skrajnežev na avstrijskem Koroškem, ki so naperjena proti osnovnim pravicam slovenske narodnostne skupine. Preseneča nas neodločnost avstrijske vlade in vladajoče socialistične stranke. Nujna popustljivost in nerazumevanje resničnega položaja sta kriva, da je prišlo do odstranjevanja dvojezičnih napisov, do skrunjenja slovenskih spomenikov in celo do fizičnih napadov na Slovence. Očitno je, da se čutijo napadalci popolnoma varne pred posegi policije in vlade, zato nekateri ekstremisti niti ne skrivajo svojih fašističnih nazorov. Čudi nas, da so se Avstrijci od zgodovine tako malo naučili!

Položaj, ki je nastal, nas zelo skrbi, saj so neredi v prid le raznim terorističnim ekstremističnim skupinam in njihovim ciljem, škodujejo pa mirnemu sožitju narodnostnih skupin na Koroškem.

Vsi si želimo še naprej dobrih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, ti pa so odvisni tudi od položaja Slovencev v Avstriji.

Podpiramo vse akcije, ki želijo na miren način rešiti spor in ustvariti ugodne pogoje za postopno reševanje določb avstrijske državne pogodbe! Pridružujemo se zahtevi koroških Slovencev, da njihovo vprašanje obravnava tudi OZN. Protestiramo proti ravnanju, ki je v nasprotju z osnovnimi dolžnostmi, ki jih ima vsaka država do svojih narodnostnih skupin!

Zahtevamo, da avstrijske oblasti čimprej zagotovijo Slovincem njihove osnovne pravice, tako da bodo slednjim lahko zaživel kot svobodni, enakopraven narod v Avstriji!

Prosvetni delavci, dijaki in učenci velenjske občine

PROTESTI V GORENJU

Na nedavnih kolektivnih sestankih pettisoč članskega delovnega kolektiva »Gorenje« Velenje so se delavci pridružili protestom ob dogodkih na Koroškem. To ne more biti v čast avstrijski državi, so naglasili v protestnem pismu. Delavci »Gorenja« se zavzemajo za normalne odnose med avstrijsko državno skupnostjo in slovensko manjšino v Avstriji.

H. J.

Nadaljevanje s 1. strani

KONEERENCA ZK VELENJE JE OPREDELILA NALOGE KOMUNISTOV

tu 1973, predvsem se morajo zavzeti za ustvaritev takega dohodka, ki bo omogočal doseg skupnih ciljev na vseh področjih dejavnosti, kar je ponovno potrdila, da program temelji na resničnih možnostih in vsakršno odstopanje od programa pomeni odstopanje od zavestno sprejetih in skupno dogovorjenih nalog, torej to pomeni rušenje samoupravnega odnosa do izvrševanja obvez komunistov.

V program so začrtali zahtevo po boljšem gospodarjenju predvsem v tistih delovnih organizacijah, ki poslujejo na meji rentabilnosti. Za to so posebej zadolženi komunisti v teh delovnih organizacijah, občinska skupščina s svojimi službami in izvršilni organi družbenopolitičnih organizacij, predvsem zveze komunistov in sindikata. Ob tem je bila sprejeta zahteva, da mora biti najnižji osebni dohodek delavcev v letu 1973 najmanj 1.400 dinarjev. Pri razpravah o produktivnosti se je konferenca zavzela za povečano »produktivnost« tudi v negospodarskih področjih dejavnosti.

IDEJNO ANGAŽIRANA SOLA

Občinska konferenca je zadolžila komuniste — prosvetne delavce, da takoj pristopijo k izdelavi programa dela komunistov — prosvetnih delavcev, s katerim morajo uresničiti zahtevo po idejno angažirani ali »rdeči« šoli. Vprašanje vzgoje in izobraževanja v socialističnem in marksističnem duhu postaja torej najpomembnejša naloga komunistov v prosveti, komunisti tudi iz ostalih področij pa se morajo angažirati pri izvenšolskem delu z mladino v vseh interesnih dejavnostih, kjer se mladina zbira.

Učinkovita kontrola na vseh ravneh in vseh področjih dela je temelj medsebojnega zaupanja, zato je

konferenca zadolžila komuniste zlasti občinske uprave, inšpekcijskih in davčnih služb ter organov družbene kontrole, da dosledno izvajajo svoje naloge. Družbena kontrola mora delovati preventivno in usmerjajoče, le tako bodo doseženi zaželjeni uspehi.

Komunisti morajo k navedenim nalogam pristopiti takoj, brez oklevanja, vsak na svojem področju. Za dosledno uresničevanje akcijskih programov so zadolženi: vodstva organizacij ZK, predvsem sekretarji, in komite občinske konference, ki bodo tudi sproti preverjali delo komunistov in poročali občinski konferenci. Pasiven odnos do nalog s strani posameznikov pomeni rušenje akcijske enotnosti in nespoštovanje načela demokratičnega centralizma, zato morajo organizacije zveze komunistov pri takih komunistih primerno ukrepati. Zveza komunistov bo tako dejansko postala »integrativna in kohezivna sila v naši samoupravni in socialistični družbi«, kot je dejal politični sekretar Franjo KORUN v svojem referatu.

Občinska konferenca je nato obravnavala socialno strukturo komunistov v občini Velenje. Na osnovi gradiva, ki ga je pripravila komisija za organiziranost in razvoj ZK občinske konference in na osnovi referata predsednice te komisije, Kriste VAH, je konferenca sprejela zahtevo po ustanovitvi aktivov zveze komunistov v vseh tistih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, kjer doslej še ni bilo organiziranega dela komunistov, vendar te možnosti obstojajo.

Ob koncu je v imenu komunistov in delovnih ljudi naše občine konferenca sprejela protest proti vsem nacionalističnim in terorstičnim izbruhom proti slovenski in hrvaški narodnosti manjšini na istrijskem Koroškem.

Deš

VSI SMO ZA »NAŠ ZA«

prispevale denar za financiranje zdravstvenega varstva socialno ogroženih kmetov, republiški sekretariat za finance pa denar za financiranje zdravstvenega varstva kmetov — borcev, bi bilo treba na področju ravenske skupnosti dodatno zbrati za plačevanje zdravstvenega varstva kmetov le nekaj nad 3 milijone din (300 milijonov starih din). Ta dodatna sredstva so pripravljeno prispevati zaposleni. To so potrdili med zadnjimi javnimi razpravami. Dodatne obveznosti bi bile namreč sorazmerno majhne, saj bi bilo treba zvišati prispevno stopnjo za zdravstveno varstvo — zaradi izenačitve zdravstvenega varstva kmetov z delavci — le za 0,25 odstotkov.

V občinah Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje so — kot je ugo-

točila komisija za izvedbo referendumov — dokaj priazavno pristopili k uresničevanju akcije. Imenovani so že občinski štabi, ki so izdelali programe dela in jih že začeli uresničevati.

19. in 20. novembra letos (v nedeljo, 19. bodo šli na volišče kmetje, upokojenci in obrtniki, v ponedeljek 20. novembra pa delavci), bomo na referendumu za izenačitev pravic zdravstvenega varstva kmetov z delavci in za združitev skupnosti zdravstvenega varstva delavcev in kmetov, glasovali ZA. V nedeljo, 19. in v ponedeljek, 20. novembra, moramo v občinah Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje, potrditi vsi NAŠ ZA. Znova moramo manifestirati solidarnost, saj pomeni tudi NAŠ ZA solidarnost — solidarnost in enotnost delavcev in kmetov!

GIMNAZIJCJI NA KOROŠKEM

Tretji in četrti razredi gimnazije so obiskali avstrijsko Koroško • To je bila ekskurzija v sklepu pouka slovensčine.

Najprej so se ustavili v St. Vidu, potem pa so nadaljevali pot po Gosposvetskem polju. Ogledali so si knežji kamen in znamenito cerkev Gospe Svete.

Daljši postanek so imeli v Celovcu, kjer so se srečali z gimnazijci celovške slovenske gimnazije. Sprejeti so bili zelo prisrčno. Med ostalim so se največ pogovarjali o razmerah na Koroškem. Celovski dijaki so izrazili nezadovoljstvo nad

obstoječimi razmerami. Šolske prostore delijo z nemško govorečimi dijaki, kar pa ni najhujše zlo. Veliko huje je to, da močno primanjkuje slovenskih učbenikov pa tudi profesorjev je premalo. Velika večina dijakov se v šolo vozi z avtobusi. Nekateri prihajajo tudi iz zelo oddaljenih krajev, saj v dijaških domovih ni prostora za vse. Vendar pa jih je namestnik ravnatelja razveselil s podatkom, da vpis ne upa-

da, čeprav so pred leti ukiniteli dvojezične osnovne šole in je treba otroke posebej pripraviti k pouku slovensčine. To pa je povezano s številnimi težavami, saj ekstremisti ne prestopajo grozijo staršem, ki so svoje otroke pripravili k pouku slovensčine. Ob slovesu so sklenili, da bodo začeli sodelovati tako na kulturnem kot na športnem področju.

Med ostalimi kraji so obiskali tudi Leše. Tu so si ogledali rojstno hišo Antona Janežiča, pomembnega jezikoslovca iz 19. stoletja. Pogovarjali so se s sedanjim gospodarjem, ki je Janežičev potomec. Nanizal je nekaj zanimivih misli o položaju Slovencev na Koroškem.

Zadnja postaja na njihovi poti je bila vasica Sele, ki leži čisto pod Karavankami in je zelo slikovita. Tu žive pretežno Slovenci. Zelo prijazno jih je sprejel vaški župan, ki jim je razkazal staro cerkev in zelo zanimivo novo cerkev, ki je zgrajena v čisto modernem slogu in je delo slovenskega arhitekta.

Zupnik jim je govoril tudi o življenju Slovencev v teh oddaljenih krajih.

Pot po Koroški je bila za velenjske gimnazijce nedvomno zelo zanimiva. Spoznali so življenje koroških Slovencev in z njihovim življenjem uporabo zoper vedno hujši pritisk avstrijskih ekstremistov, ki je doživel vsiek v zadnjem času, ko le-ti odstranjujejo dvojezične krajevne napise in grozijo slovenski manjšini.

Irena Schrott

RAZSTAVA KLUBA ŠALEŠKIH LIKOVNIH UMETNIKOV

V ponedeljek 2. 10. 1972, smo se zbrali, da si ogledamo in pozdravimo manifestacijo šaleških likovnih umetnikov, ki so jo pripravili v okviru občinskega praznika naše občine. To ni prva razstava v tem letu, kar dokazuje izredno delavnost in kulturno zanesenost teh ustvarjalcev. S svojo marljivostjo pritegujejo in opozarjajo ljudi, da je kultura nujna in da je gibalo družbe.

Člani kluba so se predstavili z deli v olju, akvarelu, plastiki, pasteli in perorisbi. Poudariti moramo, da so to izključno amaterji. Ljubitelji umetnosti, ki jim je umetniško izražanje in ob-

likovanje le hobi. Tako lahko opazimo pomanjkanje, oziroma nepravilno obravnavanje nekaterih elementov, zlasti kompozicije. Razumljivo je, da se nekateri naslanjajo in skušajo ponesnematiti že znane umetnike, kar pa jih ovira pri njihovem lastnem iskanju snovi in samem oblikovanju. Med akvareli izstopa s svojo barvitostjo in etnografsko tematiko Jože Svetina. Njegove stare kočice, ki že izginjajo iz naših krajev, nam pričarajo prijetno vzdušje sončnih gor. Istrsko romantično z mnogo sonca in značilno primorsko pokrajino, je upodobil v akvarelu Vlado Valenčak. Najbolj

ustvarjalen v skupini je Mišo Skornšek. Na razstavi se je predstavil z akvareli in olji. Čeprav je umetnik znan po svojih socialnih motivih iz življenja rudarjev, je s to temo razstavil le eno platno — ZADNJA IZMENA. Realistično slikani akvareli so popolno nasprotje njegovega odnosa do sveta slikanega v olju, kjer išče novih izraznih prilegov. Aristid Zornik s svojimi olji izstopa iz te skupine. Kompozicijo je študijsko prilagodil svojem načinu izražanja, kar mu je skoraj uspelo. Ima močne barve, kar daje posebno noto njegovim slikam. Za popestritve sta po-

skrbela kipar Miloško Kumer, s svojimi miniaturnimi kipi in grafik Marjan Vodišek, ki se je predstavil s perorisbo, pastelom, flumastrom in akvarelom. Izredna natančnost in finesa v risbi odključeta tega ustvarjalca. Za mladega kiparja pa so značilni izredno kompozicijsko zahtevni elementi, ki jim umetnik še ni povsem kos.

S tem kratkim pregledom del, ki so razstavljena, hočemo zbuditi tiste sile, ki so odgovorne za kulturo, za njen uspeh in pravilen odnos do nje. Na nas je, da širimo zanimanje in interes ne samo za to obliko, pač pa za vse panoge kulturnega dela. Le tako bomo lahko razvijali čut za lepoto in skladnost in ga posredovali mlajšim rodovom, to pa bo tudi nagrada našim umetnikom.

Mija Kemperle

LETNA SKUPŠČINA KULTURNEGA DRUŠTVA IVAN CANKAR VELENJSKE GIMNAZIJE

SREBRNO ODLIČJE ZA GIMNAZIJSKI PEVSKI ZBOR

Ob začetku vsakega šolskega leta se gimnazijci zberejo na letni skupščini svojega kulturnega društva. Letos je bila skupščina devetega oktobra. Poleg gimnazijcev in profsorskega zbora sta se je udeležila tudi Stane Zula in Rudi Hrovat, ki že vrsto let režira dramske predstave tega kulturnega društva.

Sestanek je potekal v zelo delovnem vzdušju. Na njem so se pogovarjali o delu v preteklem šolskem letu, sestavili pa so tudi program dela za v prihodnje. Poročilo je podala bivša predsednica Ana Iljaš. Poudarila je, da je bilo delo uspešno, čeprav program niso mogli izpolniti v celoti, ker so našli na nekaterih težavah. Rekla je, da so

posebno zadovoljni z delom pevskega zbora, ki je pripravil veliko nastopov, sodeloval pa je tudi na mnogih praznikih. Največji uspeh je dosegel na republiškem tekmovanju v Trbovljah, kjer je osvojil srebrno plaketo.

Tudi recitatorji so se izkazali. Poleg tega, da so pripravili vse šolske proslave, so nastopili še na praznikih za delovne organizacije. Tako so ob 8. marcu pripravili proslavo za žene Gorenja.

Literarna sekcija je v lanskem letu ponovno zaživela. Izdali so dve številki literarnega glasila in poziv vsem ženam ob 8. marcu.

Največ težav pri delu sta imeli lutkovna in dramska sekcija. Lutkarji imajo te-

žave z odrom, ki je premajhen. Kljub temu so nastudirali dve lutkovni igrici in imeli več predstav. Dramska sekcija pa je pripravljala Brechtovo Beraško opero. Bili so tik pred premiero, ko so izvedeli, da bo isto delo uprizorila mariborska amaterska skupina. Večmesečni trud je bil tako zaman.

Po poročilu predsednice so izvolili nov odbor. Nova predsednica je postala Eta Gaberšek, ki je predlagala program dela za novo šolsko leto. Ta program so skupaj kritično ocenili in dopolnili. Sklenili so, da bodo dramatik kljub vsemu uprizorili Beraško opero, maturante, ki so odšli, pa bodo nadomestili z drugimi igralci.

Lutkovna sekcija bo kljub težavam poskušala svoje delo nadaljevati in razveseliti velenjske malčke z nekaj lutkovnimi igricami. Recitatorji bodo tudi letos pripravili vse šolske proslave in nekaj praznov za širšo javnost, v načrtu pa imajo tudi klubski večer. Literarna sekcija si bo prizadevala izdati čimveč literarnih glasil, njeni člani pa so se tudi obvezali, da bodo obveščali velenjsko javnost o izvenšolskem delu gimnazijcev. Pevski zbor ima pred seboj naporno delo, saj se mora kar se le najbolj da pripraviti za festival mladinskih pevskih zborov v Celju, v načrtu pa ima tudi samostojen koncert in kombiniran koncert s pevskim zborom celovške gimnazije.

Upajmo, da bo velenjskim gimnazijcem uspelo izpolniti zadane naloge in da bo velenjska javnost sledila njihovim prizadevanjem v večji meri kot doslej.

TRGOVSKO PODJETJE »NAMA«

LJUBLJANA, Tomšičeva 2.

objavlja prosta delovna mesta za VELEBLAGOVNICO V VELENJU:

1. ODDELKOVODJO (za prodajo težkih električnih predmetov)
2. PRODAJALCE (tehnične stroke)

POGOJI:

pod točko 1 — trgovski poslovodja ali prodajalec in 5 let prakse, poskusno delo 2 meseca, delo za nedoločen čas;

pod točko 2 — prodajalec in 1 leto prakse, poskusno delo 1 mesec, delo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska socialna služba podjetja, Ljubljana, Tomšičeva 2, 8 dni po objavi.

KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE VELENJE

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO

DIPL. PSIHologa

POGOJ: visoka izobrazba ustrezne smeri

Zavod s stanovanjem ne razpolaga

Interesenti za zasedbo prostega delovnega mesta, naj svoje ponudbe pošljejo na gornji naslov do 11. 11. 1972

LETOS NAJVEČ SLUŠATELJEV

Izobraževalno leto 1971/72 je velenjska delavska univerza zaključila zelo uspešno, saj se je izobraževalo največ občanov v trinaestletnem obstoju te izobraževalne institucije. Skupno je bilo organiziranih 79 oblik, ki jih je obiskovalo 2532 slušateljev. Družbenoekonomskih oblik je bilo 9, slušateljev pa 240, na strokovnem področju 33 oblik in 1795 slušateljev ter na splošnem 37 oblik in 497 slušateljev.

Delavska univerza je imela politično šolo in družbenoekonomske seminarje za samoupravljavce v Zgornji Savinjski dolini, ter šole za starše. Delovale so tudi ekonomska šola, delovodske šole elektro in strojne stroke, šola za prodajalce, tečaj za sprejemni izpit za višjo šolo in razni tečaji za pridobitev specialne interne kvalifikacije. Poleg tega pa je delavska univerza imela še sedmi razred osnovne šole, šiviljsko krojne tečaje, strojepisne in jezikovne tečaje. Za tako obsežno delo je angažirala 94 predavateljev iz vrst

prosvetnih delavcev (29), zdravstvenih delavcev (5), ekonomistov (10), pravnikov (3), inženirjev (22), tehnikov (16) in 9 politologov in psihologov.

Tako velik uspeh naše edine institucije za izobraževanje odraslih v občini je pripisati dobri organizaciji, posebno pa požrtvovalnim sodelavcem, ki so svoj prosti čas žrtvovali za pomembno delo v naši družbi.

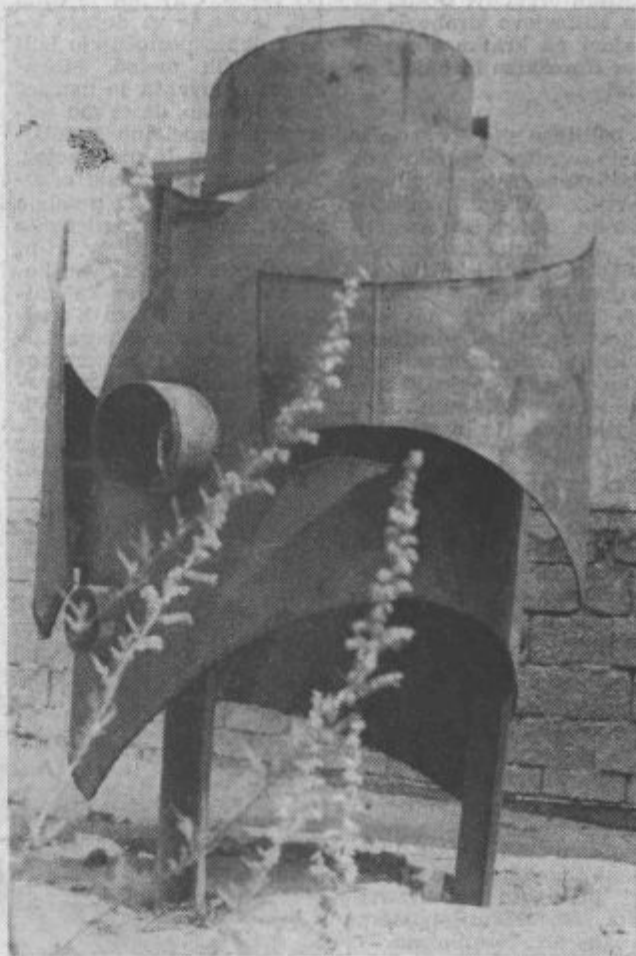
V prihodnjem izobraževalnem letu predvidevajo nadaljevati vse oblike iz prejšnjega leta. V sodelovanju s šolskim centrom za

blagovni promet iz Celja bo v jeseni spet pričel pouk v prvem razredu šole za prodajalce, nadaljevali bodo elektro in strojno delovodsko šolo, pouk v sedmem in osmem razredu šole za odrasle in v drugem razredu ekonomske srednje šole. Skupaj z višjo šolo za organizacijo dela iz Kranja bodo imeli v Velenju nov detaširani oddelek te šole, za katerega je velik interes in se bo septembra po vsej verjetnosti število kandidatov še povečalo.

Družbenoekonomsko izobraževanje bodo organizirali v velenjski in sosednji mozirski občini. Najbrž pa bodo v Mozirju organizirali še druge izobraževalne oblike, ker je tu zanimanje za izobraževanje odraslih zelo veliko.

Delavska univerza pa se bo v prihodnjih mesecih morala spoprijeti z notranjimi vprašanji, ki jih bo morala preudarno reševati. Sem sodijo verifikacija institucije in kadrovska vprašanja, ki morajo zagotoviti perspektivo velenjske izobraževalne ustanove za odrasle.

Tri počitniške skulpture Antona Hermana

Ob študiju na likovni akademiji je A. Herman izkoristil počitnice za ustvaritev velikih kiparskih eksponatov s katerimi simbolizira današnji čas. Gasilskemu društvu v Soštanju je namenil stilizirano SIRENO s katero prikazuje budnost in pripravljenost na akcijo. Mesto Velenje pa je upodobil s plastiko EVOLUCIJA, ki simbolizira prehod starega v novo, moderno mesto. Preteklost je upodobil v rjavečem, nad katerim se dviguje svetleče železo, ki simbolizira novo prihodnost. Tretja plastika TORZO je izdelana v belem marmorju, ki je postala okras zasebnega vrta.

M. Kemperle

Srečanje upokojenih kovačev in livarjev

Sindikalna podružnica Tovarne Muta, s.o.p.o. podjetja »Gorenje« Velenje, je pred nedavnim povabila nekdanje sodelavce na ogled tovarne in zakusko.

Podobna srečanja upokojenih livarjev in kovačev so postala že kar tradicionalna, saj jih gojijo že več let. Razvoj tovarne v nekaj letih je občuten, kajti zrasle so nove in svetle hale, stara kladiva in kupolke so morale odstopiti prostor sodobnim stiskalnicam in električnim pečem. Takega napredka tovarne so veseli tudi kovači in livarji. Večina njih, 180 jih je bilo povabljenih, je v tovarni na Muti delala po 30 in tudi več let.

Upokojencem so pokazali prenovljen obrat strojne kovačije na Muti in mehanizirano livarno sive litine v Vuzenici.

Nekdanji sodelavci se prav nič niso znašli med novimi napravami in stroji.

Na svečani zakuski jih je pozdravil predsednik sindikalne podružnice Tone Bilj, spregovoril pa jim je tudi direktor tovarne inž. Hrabro Sterdin. Tovarniška godba na pihala je upokojencem pripravila dveurni koncert. Srečanje upokojenec je bilo prisrčno.

Alojz Jaklič

»Najbolj pridnemu sodelavcu pri izgradnji Velenja«, je bilo napisano na traku venca tov. N. Zganka, predsednika občinske skupščine Velenje, s katerim je počastil spomin na človeka in delavca, na vrtnarja in oblikovalca, ki je prinesel v našo dolino, posebno pa v Velenje, kulturo cvetja in lepote.

Z rasti stanovanjskih blokov in drugih zgradb ter naprav v Velenju, so rastle tudi Jakličeve stvaritve — prečudovite cvetne površine in okrasne zelenice. Pa ne samo pod njegovim očesom, temveč predvsem pod njegovimi zgaranimi prsti, ki niso držali samo svinčnika, temveč z delovnim zgledom vlekli druge pri delu. Ni poznal predaha ne zase ne za svoje sodelavce. Kot, da bi ga nekaj preganjalo. Telo in roke so še hotele, vendar srce ni zmoglo toliko. Zgorel je v delu, kot se temu reče. Ze pred sedmimi leti ga je srčna bolezen iztirila in mu onemogočila nadaljnje aktivno delo.

Rojen 20. 1. 1915 v vasi Črni potok pri Kočevju kot sin številne kmečke družine je že kot 14-letni fant odšel od hiše za kruhom. V Zagrebu se je izučil v odličnega cvetičnega vrtnarja, kjer je tudi dolgo časa delal. Poročil se je v Rimskih Toplicah, kjer je tudi vodil vrtnarjevo.

Leta 1949 je prišel v Soštanj in že leta 1952 v Velenje.

»NAŠ DA« JE SPREMENIL ODNOS DO TELESNE KULTURE

Sportniki so ob letošnjem praznovanju našega občinskega praznika pripravili v domu kulture veliko športno akademijo. Z različnimi nastopi so prikazali svojo dejavnost. Zbranim je spregovoril republiški poslanec Jože Melanšek. Takole je povedal:

Naš praznik, naš »DA« je odmev in geslo v dolino ob Paki, ki je ob referendumu prineslo tudi boljše pogoje za razvoj telesne kulture v občini. Ob odločitvi, da bomo gradili igrišča, bazene, smučarske vlečnice, garderobe in telovadnice, je to predvsem pomenilo spremembo odnosa do telesne kulture, do športa za vsakogar. Naš »da« je tudi na telesnovzgojnem področju postal simbol moči, borbenosti, pripravljenosti in ustvarjalnosti. Vsi skupaj smo spoznali, da je telesna kultura sestavni del družbenega življenja in sestavni del našega skupnega snovanja, hotenja, ustvarjanja in življenja. Telesna kultura je vsakdanja potreba delovnega človeka v mestu in na vasi. S tem spoznanjem pa na področju telesne kulture odpravljamo socialne razlike, ko vemo, da skrb za delavca ni samo v tovarnah, rudnikih in elektrarni, temveč je skrb zanj tudi v njegovem okolju, tam kjer živi on in njegova družina. Ugotovili smo tudi, da so šole osnova telesni kulturi, da so one mesta, kjer se oblikujejo stalne telesnokulturne navade, ki jih bodo otroci prenesli v delovne organizacije in krajevne skupnosti. To tembolj, ker se že zavedamo, da bo družbeni razvoj in način življenja naslednjih let zelo spremenjen.

Vse, kar storimo na področju telesne kulture, prispeva h kulturnemu dvigu našega človeka, k njegovemu zdravju, delovni in obrambni sposobnosti. Zato postaja telesna kultura vsakdanja potreba, ki bo v prihodnjem letu z zakonom o telesnokulturni skupnosti našla pri nas plodna tla. S tem bo popolno načelo samouprave tudi na tem področju našlo svoj odmev v skupnih naporih tistih, ki sredstva dajejo in onih, ki jih trošijo ter pomagajo pri telesnokulturni dejavnosti.

Naš skupni dogovor bo moral reševati naslednje naloge — razvijati šolsko telesno kulturo, tekmovalni šport in športno rekreacijo v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Menim, da tudi na tem področju spreminjamo miselnost našega človeka, ker se že zavedamo, kaj pomeni občinski skupnosti zdrav, veder, delovno in obrambno sposoben človek, ki mu ni vseeno kako bo živel, ko-

ristil svoj prosti čas in z njim razpolagal.

Velenjski rojak pedagog Gustav Silih je zapisal: »Vse, kar sem dosegel, sem dosegel z nepopustljivim naporom lastnih sil in borbenosti. Nič mi ni bilo darovano!« To pa je tudi naša težnja ob letošnjem občinskem prazniku. Želimo prenesti voljo, moč in nepopustljivi napor s tekmovalnih steza, igrišč in telovadnic, smučišč in bazenov na delovna mesta. Skratka, povežati želimo borbenost prostega časa z borbenostjo na delovnem mestu, kjer es ustvarjajo materialni pogoji za organizirano izrabo prostega časa, ki koristi vsakomur in vsem.

V Muti tisoč delavcev

Konec meseca septembra 1972 je tovarna Muta, ena izmed enot velike družine Gorenja, zaposlila že tisočega sodelavca. Še več, danes jih zaposluje že 1014. V to številko tudi niso vključeni vajenci podjetja.

Tovarna poljedelskega orodja in livarna Muta je v zadnjih letih modernizirala

strojno kovačijo na Muti, livarno jeklenega peska ter livarno sive litine v Vuzenici. Letos pa so tudi že pričeli z gradnjo nove tovarne jeklenega granulata na Muti.

V družini Gorenje je Muta tretja tovarna, ki zaposluje nad 1000 delavcev.

H. J.

gorenje tovarna gospodinjstve opreme Velenje

išče proste sobe za svoje

novе delavce — tudi za

zakonce. Prijave spreje-

ma kadrovsko-socialna

služba podjetja.

Naši odnosi z Avstrijo in vprašanje slovenske narodne manjšine

20. septembra 1972 je avstrijska vlada pričela delno uresničevati zakon o dvojezičnih napisih krajevnih imen na avstrijskem Koroškem. Toda reakcionarne sile v Avstriji so zaradi tega organizirale številne demonstracije, prenapeteži pa so odstranili skoraj vse dvojezične napise, velikokrat celo pred očmi varnostnih organov. Doslej za vsa ta početja, ki spominjajo na Hitlerjevo strahovlado, še nihče ni odgovarjal. Poskušajmo na kratko obrazložiti, kaj se dogaja na avstrijskem Koroškem in kateri so dejanski vzroki za zadnje izgrede!

S podpisom avstrijske državne pogodbe 15. maja 1955 je Jugoslavija priznala neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost Avstrije, Avstrija pa se je obvezala, da bo skrbelo za zaščito in razvoj slovenske in hrvaške narodnostne manjšine. S tem je bila dana osnova za razvoj prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo.

V pogojih hladne vojne in blokavske razdeljenosti Evrope je bilo sodelovanje z Avstrijo, našo edino sosedo, ki ni bila članica katerega od vojaško-političnih blokov, izredno pomembno in koristno. Razvijanje dobrih medsebojnih odnosov so narekovali politični, gospodarski in kulturni interesi. Na drugi strani pa so se tudi vse avstrijske povojne vlade, od konzervativnih, do sedanje socialistične, prizadevale za ohranitev dobrih odnosov z južno sosedo. To zaradi avstrijske težnje po okrepitvi svoje nevtralne pozicije v Evropi, zaradi povezovanja z jadranskimi pristanišči in zaradi dokaj zanimivega jugoslovanskega tržišča.

Tako vidimo, da je razvijanje prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo za obe strani nujno in temelji na dolgoročnih interesih obeh dežel. Medsebojno sodelovanje se razvija pravzaprav na vseh področjih: političnem, gospodarskem, kulturnem, znanstvenem, na področju turizma in maloobmejnega prometa, na področju zaposlovanja delavcev in socialnega zavarovanja in celo na vojaškem področju. Razvito je sodelovanje z deželami in teritorialnimi enotami, med parlamenti, mesti, različnimi društvi, športnimi in profesionalnimi organizacijami, kulturnimi in znanstvenimi institucijami itd.

Toda čeprav se medsebojni odnosi stalno izboljšujejo, še vedno močno zastajajo za realnimi možnostmi. Vzroki za to so predvsem v pretežni usmerjenosti Avstrije na Zahodno Evropo, v političnih rezervah vodilnih političnih sil Avstrije glede socialističnega razvoja SFRJ, v nekaterih medsebojnih neurejenih vprašanjih (zaščita manjšine, vračanje arhivov in drugo) in v našem premalo sistematičnem prizadevanju, da te odnose privedemo na višjo raven.

Relativno najugodnejše se je do nedavnega sodelovanje razvijalo na političnem področju. Pomemben prispevek za poglobljanje odnosov sta pomenila obiska predsednika Tita v Avstriji in predsednika Jonasa v Jugoslaviji. Vendar se tudi politični odnosi niso razvijali brez zapletov. Vladajo-

če politične sile Avstrije so imele vedno zadržke do družbenega sistema v Jugoslaviji. Vodilne politične stranke, predvsem Avstrijska socialistična stranka (SPÖ) in Avstrijska ljudska stranka (ÖVP), še vedno niso pripravljene navezati stikov z našimi družbeno političnimi organizacijami. Stike z nami imajo le maloštevilna Komunistična partija Avstrije in sindikati.

Zal so Avstrijci dolgo časa dopuščali delovanje naše politične emigracije na avstrijskih tleh, še danes pa najdejo zatočišče pri naši severni sosedbi razne begunske organizacije, ki so sovražne do Jugoslavije.

Največ težav v medsebojnih odnosih povzročata neizvajanje avstrijskih obvez iz državne pogodbe glede zaščite slovenske in hrvaške narodnostne manjšine.

V medsebojnih političnih odnosih je prišlo do zastoja predvsem v oktobru 1970. Znani dogodki ob 50. obletnici plebiscita na avstrijskem Koroškem, posebno grožnje Heimatdiensta o nujnosti iztrebitve Slovencev ter sovražni pojavi na avstrijskem Štajerskem (odkritje spominske plošče »izgubljenim slovenskim mestom«, tiskanje in objava »Totengedenkbucha« padlim za spodnjo, to je slovensko Štajersko ter zadnje akcije ob dvojezičnih napisih) so namreč ponovno pokazali na delovanje sil, ki bi hotele čimprej iztrebiti slovensko manjšino, češ da kvari Nemško podobo Koroške. In nazadnje, vse to dokazuje, da so v Avstriji sile, ki se ne strinjajo z obstoječo mejo in ki bi hotele priključiti posamezne dele Jugoslavije, predvsem Slovenije, k Avstriji.

Avstrijska vlada in uradni deželni predstavniki sicer obsojajo te akcije, vendar niso pripravljene tem silam preprečiti delovanje. Zlasti se izogibajo spopada z nacionalističnimi silami, ki so povezane z Heimatdienstem, ki se organizirano zoperstavljajo uveljavljanju učinkovite manjšinske zaščite in popolnemu izvajanju 7. člena državne pogodbe. Heimatdienst je posebej specializirana organizacija, v kateri so združene avstrijsko-nemške kulturne, politične in gospodarske organizacije. Njeni člani so člani vodstev kulturnih ustanov (muzejev, arhivov, strokovnih, političnih ter cerkvenih organizacij in deželne vlade). Sedež ima v Celovcu, svoje podružnice pa na podeželju Koroške. Tako se v Heimatdienstu prepletajo vsi dejavniki, ki so kakorkoli povezani z reševanjem narodnostnih problemov koroških Slovencev. Idejno in organizacijsko vo-

di Heimatdienst skupina izkušenih germanizatorjev, ki so se posebno izkazali na Koroškem in Južnem Štajerskem med drugo svetovno vojno. Cilj jim je ostal isti, le da se za dosego tega danes poslužujejo bolj premetenih metod. Mehanizem delovanja je namreč tako dodelan, da se mu težko upira socialno najnižji sloj kmetov in polkmetov. Ta strokovno vodena organizacija usmerja posebno pozornost na odstranjevanje vseh zunanjih znakov, ki bi kazali prisotnost slovenskega življa in slovenske kulture na avstrijskem Koroškem. Izraz tega je organiziranje krčevitega odpora zoper dvojezične napise krajevnih imen in dvojezičnih napisov na javnih, upravnih in gospodarskih ustanovah, proti uporabi slo-

venščine v javnosti in javnih ustanovah in celo proti uporabi slovensčine v pogovornem jeziku med starši in otroki. Svoj vpliv uveljavljajo v kadrovski politiki, zlasti pri nameščanju uslužbencev v javnih službah (v upravi, sodstvu, šolstvu, prometu in pošti). Toda kljub prizadevanju nazadnjaških sil v Avstriji, da bi kar najhitreje sporočili svetu, da Slovencev v Avstriji ni več, se slovenski življenj trdo bori za svoj obstoj. Kot narodnostna manjšina žive Slovenci na obsejnejšem sklenjenem ozemlju Južne Koroške in v obliki majhnih otokov z nekaj vasmi v obmejnih področjih avstrijske Štajerske na meji med Avstrijo in Slovenijo. Do druge svetovne vojne so pripadali skoraj izključno kmečkemu sloju, izobraženci so bili le duhovniki. Sele v zadnjem desetletju se je izoblikoval razmeroma velik delež nekmečkega prebivalstva, ki ga sestavljajo še vedno od zemlje odvisni in nanjo čustveno vezani polkmetje.

Protest zoper nasilje nad Slovenci na avstrijskem Koroškem

V VEGRADU USPEŠNI ZADNJI ZBORI DELOVNIH LJUDI

V dneh od 11. do 18. oktobra so bili po vseh sektorjih gradbenega podjetja Vegrad iz Velenja zbori delovnih ljudi. Povsod so obravnavali družbeni plan občine Velenje za leto 1973 ter razvojni program Vegrada. Razpravljali pa so še o uresničevanju ustavnih dopolnil ter s tem v zvezi z ustanavljanjem TOZD ter integracijskimi procesi v gradbeništvu.

Glede osnutka družbenega plana velenjske občine je precejšnje zanimanje vladalo za planirano stanovanjsko izgradnjo v naslednjih letih. Pri Vegradu je stanovanjski problem zelo pereč. Čeprav imamo mnogo svojih stanovanj in lep, sodobno urejen samski dom, ima kar preko 40 prosilcev vložene prošnje za stanovanje. To je tudi razumljivo, saj živijo gradbinci cele mesece ločeno od svojih družin, kar je vse prej kot prijetno. Vsi se strinjajo, da je stanovanjski primanjkljaj v velenjski občini velik in da je sedanja stopnja prispevka za stanovanjsko izgradnjo (4 odstotke) premajhna in da je prav, da se ta stopnja poveča na predlaganih 9%. Le s tako prispevano stopnjo, ki bo sicer močno obremenila sklade podjetij, bomo lahko rešili res pereč stanovanjski problem.

Razvojni program podjetja in s tem v zvezi tudi raz-

prava o integracijskih procesih ter ustavnih dopolnilih je zlasti naletela na velik odmev na sektorju Beograd. Vsakomur je jasno, da je slovensko gradbeništvvo v krizi in njegova integracija predstavlja rešitev iz težavnega položaja. Ugodno je bila sprejeta tudi misel, da gre razvoj podjetja v tri poglavne smeri — v gradbeno dejavnost, v industrijo gradbenega materiala ter v inženiring.

Glede izenačevanja pravice zdravstvenega varstva delavcev in kmetov je prevladovalo mnenje, da je že skrajni čas, da se ta zadeva uredi ter da je ravno ta akcija ena od priložnosti za odpravljanje vse večjih socialnih razlik.

Prav tako ugodno in z odkritim odobravanjem so delavci sprejeli tudi vsebino pisma, ki sta ga tovariš Tito in izvršni biro predsedstva ZKJ naslovila vsem organizacijam zveze komunistov.

Ta plast naših rojakov dopolnjuje dohodek iz kmetijstva s turizmom in z zaposlitvijo v industriji in prometu.

V zadnjih desetih letih je maturiralo na slovenski gimnaziji v Celovcu preko 250 Slovencev. S tem se hitreje oblikuje sloj izobražencev, vendar so Slovenci odrinjeni od vodilnih in boljših delovnih mest.

Kulturno politično in gospodarsko so Slovenci na avstrijskem Koroškem organizirani v Zvezi slovenskih organizacij in v Narodnem svetu. V avstrijskih političnih strankah se ne morejo uveljavljati. Vprašanje enakopravnosti Slovencev v programih in statutih teh strank sploh ni prisotno. Svoj odnos do koroških Slovencev je opredelila le Komunistična partija Avstrije.

Slovenski študentje so se na Dunaju organizirali v Klub slovenskih študentov (80 članov), okrog časopisa »Kladivo«, v posebni skupini v okviru Komiteja za odkrivanje prikritih konfliktov; v Gradcu pa v pevskem zboru in drugod. Glede na metode in oblike delovanja Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta ugotavljamo, da ti dve organizaciji zadovoljujeta le potrebe kmetov in polkmetov, torej starejše in srednje generacije, ki sta še čustveno navezani na zemljo. Ne moreta pa več ustrezati zahtevam mlajši generaciji, ki je znanilec oblikovanja mladega in novega sloja koroških Slovencev z vsemi karakteristikami mobilne industrijske družbe. Mladi koroški Slovenci skušajo oblikovati svoj politični koncept tako, da bo prilagojen njihovi strukturi in to na področju prosvete,

kulture, znanosti, gospodarstva, športa in rekreacije. Vendar uradni krogi kažejo za to delo kaj malo razumevanja, zato ne dobe skoraj nikakršne pomoči pri delu v teh aktivnostih.

Avstrijske politične in upravne strukture si prizadevajo ustvariti videz, da je vprašanje slovenske manjšine v Avstriji sila nepomembna, da so Slovenci na avstrijskem Koroškem maloštevilni in v zadnjih fazah izumiranja. Najbolj nazorno se to kaže v uradnih statističnih publikacijah, kjer lahko v eni zasledimo podatek, da je Slovencev v avstrijski Koroški le okoli 7.000, druga pa navaja številko okoli 42.000. Ob vsakem navajanju števila Slovencev napišejo tako število, ki najbolj ustreza trenutnemu namenu in cilju. Poleg tega pa skušajo Slovence še razdeliti na »Slovence« in na skupino »domovini zvestih vindšarjev«. V zadnji skupini naj bi bili tisti, ki so se odpovali slovenski kulturi in za katere ne veljajo določbe 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Zadnji dogodki so močno poslabšali medsebojne odnose med obema državama in potrebno bo veliko truda, da se bodo le-ti ponovno izboljšali. To pa je odvisno predvsem od tistih sil v Avstriji, ki so zadolžene za razreševanje vprašanj slovenske in hrvaške manjšine. Od pravilne rešitve manjšinskega vprašanja, to je vprašanja uresničitve avstrijske državne pogodbe, predvsem njenega 7. člena, je odvisno, ali bosta obe sosednji državi tudi v prihodnje tako uspešno sodelovali in razvijali medsebojno prijateljstvo kot doslej.

Na koncu naj omenim, da so delavci na vseh zborih izražali tudi željo, da bi se večkrat tako sestali in pogovorili. Kljub pomanjkanju časa in težavam za-

radi medsebojne oddaljenosti posameznih sektorjev pa bo le treba za to najti ustrezen način in tako prisluhni željam delavcev. HP

Splošno gradbeno podjetje „VEGRAD“ Velenje

razpisuje prosta delovna mesta:

1. Več VK in KV obratnih električarjev za vzdrževanje in popravilo ter previjanje elektromotorjev gradbene mehanizacije.
2. Več KV elektroinstalaterjev.
3. Več VK in KV stavbnih ključavničarjev in strojnih ključavničarjev.
4. VK avtomehaničar ali VK strojni ključavničar za vzdrževanje eksplozijskih gradbenih strojev.

Pogoj: praksa pri popravilu gradb. ekspl. strojev. Delovno mesto: skupinovodja remontne skupine.

OD po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Prošnje z opisom dosedanjih zaposlitev in dokazili o strokovnosti sprejme kadrovska služba podjetja 15 dni po izidu razpisa.

ZA ČRNOGRADITELJE KREPKE KAZNI

Slovenska skupščina je letos sprejela nove zakone s področja urbanistične in zemljiške politike. Zvedeti smo hoteli kaj prinašajo novega te spremembe in smo se zagledali pogovarjali z občinsko urbanistično inšpektorico Tatjano Smidovo, dipl. inž.

• **Prosimo, pojasnite nam novosti, ki jih prinašajo republiški zakoni s področja zemljiške in urbanistične politike?**

— V uradnem listu SRS št. 27/72 so bili objavljeni zakon o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe zemljišča, zakon o razpolaganju občine z nezazidanim stavbnim zemljiščem, zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o urbanističnem planiranju, zakon o davku na promet nepremičnin in zakon o davku na promet kmetijskih zemljišč, ki se pridobivajo v neeksplozivne namene. Vsi omenjeni zakoni so postavili temelj za ponovno postavitev reda in discipline na področju urbanizma in urejanja prostora. Republiška skupščina jih je sprejela zadeli tega, ker sedanja razpršenost gradnje ogroža racionalno gospodarjenje s prostorom v Sloveniji in preti, da bo naša ožja domovina postopoma izgubila kvaliteto svojega prostora. Obenem se z razpršenostjo gradnje naglo zmanjšujejo kmetijske obdelovalne površine, ki so že tako minimalne. Zaradi tega je nujno potrebno, da na podlagi novih zakonov povsod pričrno racionalno gospodariti z zemljišči, kar pa v sedanji nenačrtosti, ko velik

del graditeljev nedovoljenih gradenj išče predvsem osebne koristi in si izbira ekskluzivne lokacije, ni bilo mogoče. —

• **Kakšne so vsebinske značilnosti zakonov?**

— Če razčlenim pomen novih republiških zakonov, ki sem jih navedla, so po mojem mnenju njihove bistvene vsebinske značilnosti naslednje:

Gradnje brez lokacijskih dovoljenj se po zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o urbanističnem planiranju kaznujejo z denarnimi kaznimi pa tudi z zaporom do 30 dni. Kazenske sankcije so povišane zaradi tega, ker se je pri novem zakonu izhajalo iz stališča, da gre pri črnogradnjah za hudo kršitev družbenih interesov in da se naglo širi obseg črnogradenj na Slovenskem.

Pomembna vloga občinske skupščine je sedaj izrazito uveljavljena tudi na področju zemljiške politike. Z novimi zakoni so dane osnove za prenos konstantnega in intenzivnejšega prehajanja zemljišč, namenjenih za graditev v družbeno lastnino.

Pridobivanje stavbnih zemljišč bo tudi v bodoče prosto, vendar bo moral prodajalec nuditi zemljišče v nakup najprej občini. Občinska skupščina ima na podlagi 16. člena zakona o urbanističnem planiranju pravico, da z odlokom razglasi splošno prepoved prometa z zemljišči, prepove parcelacijo zemljišč, spremembo kulture in gradnjo na onih območjih na katerih se predvideva izdelava zazidalnega načrta ali uvedba kompleksne razlastitve. Začasna prepoved lahko traja najdlje tri leta. Ta novost je v zakon vnešena zato, ker se je večji del špekulacij z zemljišči opravljal takrat, ko so se pripravljali načrti za stanovanjsko graditev.

Vsekakor je pozitivno tudi to, da novi zakoni temeljijo na načelu, da renta v prometu s stavbnimi zemljišči pripada družbenopolitičnim skupnostim in ne posameznikom ali drugim asociacijam. Odškodnina za zemljišče je pravična in se prizna za odvzeto zemljišče po dejanskem stanju v naravi in ne po namembnosti zemljišča v urbanističnih dokumentih. Namen novih zakonov pa je tudi v tem, da preide vse več zemljišč v družbeno lastnino. —

• **Kakšno je zdajšnje stanje nedovoljenih gradenj v velenjski občini?**

— Po zadnji analizi, ki sem jo naredila septembra letos, se je število nedovoljenih gradenj zmanjšalo na 69 od približno 200, ki

so bile zabeležene v letu 1969. To pomeni, da je večina črnograditeljev gradnjo legalizirala, novih pa je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti občutno manj. Ta podatek je lahko razveseljiv za vse, ki si prizadevajo, da bi se gradnje v naši občini gradile načrtno, po urbanističnih zasnovah, ki smo jih sprejeli. Se naprej si bomo prizadevali, da bomo črnogradnje kar najbolj zajezili. Republiški sekretariat za urbanizem je pristojne inšpekcije posebej opozoril na nujnost, da dosledno upoštevamo in izvajamo nove zakone in da so urbanistične inšpekcije dosledne pri uresničevanju določil ter morajo te brez vsake rezerve zakon tudi spoštovati. Vsi se zavedamo, da so danes gradnje preveč razpršene, posledica tega pa je razvrednotenje slovenskega prostora. Poleg tega k razvrednotenju samega prostora mnogo prispevajo tudi posamezni objekti, ki so zgrajeni brez predhodno pridobljene investicijsko tehnične dokumentacije. Občani, ki gradijo na črno, sploh ne čutijo potrebe, da bi zgradbe gradili po arhitekturni zamisli. Vsakdo meni, da zna svojo hišo sam najbolje graditi, po lastni zamisli. Projekti, izdelani v projektivnih birojih, jim ne odgovarjajo, ker niso dorasli sodobnemu principu organiziranja stanovanjske površine. Tako so hiše, zgrajene na črno, v veliki večini neestetske in nefunkcionalne, kar škoduje naši organizaciji in občanom samim.

Danes skušajo slovensko javnost prosvetljevati z vseh aspektov s pomočjo sredstev javnega obveščanja. Ne bi bilo napak, če bi naši občani prisluhnili tudi seriji televizijskih oddaj o oblikovanju in arhitekturi, ki je sedaj na programu ljubljanske televizije. —

VAŠI PRISPEVKI ZA

p.p. 89

MI, OSEB JE, SMO SE ZMENILI...

Mesto, o katerem se tako rado govori o superlativih, se prav gotovo ne more pohvaliti z dobro gostinsko dejavnostjo. Boljša družba se zbira v hotelu, mladina se debelejšo denarnico v bifeju PAKA, delavci, ki naj bi zahajali v delavski klub se pa bolje počutijo v tistih dveh ali treh gostilnah oziroma bifejih, ki jih premore Velenje.

Lahko bi rekli da je delavski klub gostišče, kjer se ob pijači po dokaj zmernih cenah zbira h klepetu najrazličnejša družba. Nekateri med njimi so tudi redni gostje. In prav ti so pred tednom dni doživeli dokaj čuden sprejem. Čeprav se klub praviloma zapira ob 22. uri, so bila vrata že 10 minut prej zaklenjena. Na vsa dokazovanja, da ura še ni deset, so dobili odgovor, da so se oni, osebe, zmenili, da vrata zapre-

jo. Čez nekaj časa se je mlada natararica le usmili la žejnih gostov in odklenila vrata; zraven pa takoj pribila, da jim ne bo postregla. Če želijo kaj piti, gredo lahko v hotel; tam strežejo vse do jutra. Isti prizor se je ponovil naslednji dan, le s to razliko, da so tokrat bili postreženi, čeprav z velikim negotovanjem.

Tak odnos do gostov gotovo ni najboljša reklama in ne bi bilo napak, če bi se »osebje« nad tem zamislilo. Gostje bodo še vedno prepuščeni na milost in nemilost njihovi dobri volji, saj na žalost ne morejo zamenjati lokala, ker podobnega v Velenju ni. Če bi pa bil, bi tudi delavski klub moral izboljšati svoje usluge. Mogoče bi bilo dobro kdaj pomisliti na kaj takega!

N. T. Velenje

VLOGA NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Na nedavnem sestanku političnega aktiva občine Velenje je podpredsednik skupščine občine Avgust Jeriha dejal, da je potrebno ukreniti vse, da se krajevne skupnosti v občini Velenje čimbolj uveljavijo, kajti le-te bodo pri realizaciji družbenega plana za leto 1973 krepko sodelovale. Zaradi tega je tudi predlagal, da se v občinskem merilu čimprej skliče sestanek predsednikov krajevnih skupnosti.

Ta predlog me je spodbudil, da sem pogledal v statut občine Velenje, kjer je v 21 členih obdelana pristojnost krajevnih skupnosti. Iz vsebine omenjenih členov je razvidno, kolikšne pristojnosti je dala skupščina občine Velenje

krajevnim skupnostim. Svoje pristojnosti pa še bolj razčlenjujejo krajevne skupnosti v svojih statutih. Mnenja sem, da je sedaj res prilika, da se ob razpravi o družbenem planu občine Velenje za leto 1973 v polni meri aktivizirajo vse krajevne skupnosti, ker so te najbližje slehernemu občanu in so tiste, ki bodo najlažje, zaradi raznih potreb, ki zadovoljujejo občane, sposobne spodbuditi vse nas, da se bomo čutili odgovorne pri obravnavi vseh zadev, ki nas zadevajo na posameznih področjih in da se bomo v čimvečjem številu udeležili zborov volivcev na katerih se bomo pogovorili o naših nalogah v prihodnjem letu.

A. A. Velenje

USTANOVILI SO AERO KLUB „GORENJE“

Pomembna pridobitev mladih v Saleški dolini je nova zvrst rekreativno športne dejavnosti — jadrano in motorno letalstvo.

Na željo več kot 300 zainteresiranih so ga pred časom ustanovili in se pri izbiri imena odločili, da bodo ta klub imenovali »Gorenje«. Ta šport ima svoje skromne začetke v zadnjih letih pred 2. svetovno vojno — ima pa realno osnovo že v takrat izbranem odličnem pristajalnem in vzletnem mestu — v Lajšah pri Soštanju.

Klub zaenkrat sodeluje ob izrednem sodelovanju celjskega kluba, ki trenutno šola 48 jadranih letalcev iz Saleške doline. Ob razumevanju domačih gospodarskih organizacij, celjske garnizije in letalske zveze Slovenije je klub v razmeroma kratkem času postal lastnik enosedeznega jadrane letala Trener, avtovitile za dvig jadranih letal (nakup omogočil šolski center Velenje), trenutno pričakujejo dvosedezno jadrano letalo za šolanje motornih in jadranih letalcev iz Češke, če bodo pri nakupu še veljale cene iz ponudb, kajti s sredstvi so izredno na tesnem, prav tako pa upajo, da bodo s pomočjo zveze letalskih organizacij Slovenije nabavili dvoje padal in tako šolali tudi padalce.

Člani Aero kluba »Gorenje« ne morejo prehaliti geste celjskega kluba, ki jim pomaga z motornim letalom Kurir, katerega rabijo za dvig jadranih letal in skoke padalcev. To letalo je celjski klub odstopil velenjskemu v trajno last. Za dobro delo bi potre-

bovali še in še, predvsem eno motorno letalo za vleko in kar je najvažnejše, hangar. Razumljivo je, da stalno ne bodo mogli gostovati na celjskem letališču in da bo treba čimprej urediti zadeve v okviru občine.

Klub je poleg tega, da sledi načelu, zdrav duh v zdravem telesu, pomemben tudi zaradi zdravih tovariških odnosov, zbliznanj med ljudmi različnih poklicev,

predvsem pa je njegova vrednost v tem, da mladini Saleške doline omogoči vrhunski športni užitek, ki ga drugače ne more množično gojiti, saj sta tako celjsko kot slovenjegraško letališče le preveč oddaljena.

V zametku jadrane športa v naši dolini pa bomo morda kdaj kasneje iskali nosilce načrtovanj za letališče v Saleški dolini, ko bodo splošni pogoji prometnih zvez to narekovali.

NAGRAJENCI »GORENJA« V VELENJU

TGO GORENJE je v letošnjem olimpijskem letu izvedlo veliko propagandno akcijo »Dva neugasljiva plamena«. Pri tem so mislili na olimpijski plamen in na plamen Gorenje, ki ga tudi najdemo po vsem svetu.

V okviru te akcije so bila štiri žrebanja, na katerih je bilo izžrebanih 40 nagrajencev. Ta skupina nagrajencev je prispela v Velenje 23. oktobra. Naslednji dan so si najprej ogledali Velenje, nato pa tovarno gospodinjne opreme. Popoldne so se odpeljali na Golte.

25. oktobra so se z letalom popeljali za pet dni v Grčijo. Ogledali si bodo znamenitosti antične dobe

in predvsem seveda tudi prostor, kjer so prižgali večni olimpijski ogenj.

Zreb je našel srečneže v najrazličnejših krajih Jugoslavije. Že prvi njihovi vtisi z začetka nagrajnega potovanja so bili prijetni. Nagrajenca iz Timoške krajine je najbolj prevzelo čisto in lepo urejeno Velenje. Udeležencev iz Jesenic skoraj ni mogel verjeti, kako čist je še zrak v Saleški do-

lini. Novinar iz Banja Luke je po ogledu tovarne dejal, da mu je zdaj marsikaj, kar je bral v časopisih ali slišal od poklicnih kolegov o Gorenju, veliko bolj razumljivo in da zdaj gleda to tovarno v drugi luči. Nekaj udeležencev se ni moglo načuditi, kako pridno delajo mlade delavke v »Gorenju«.

Videli so izvor plamena Gorenje.

Nagrajencem je srečno pot na Olimp — izvor olimpijskega plamena — zaželel direktor za posebne posle Franc Pristovšek.

Komunalno obrtni center Velenje

Koroška cesta 46

razširja svojo dejavnost in vabi k sodelovanju:

- več KV in PK zidarjev
- več KV in PK tesarjev
- več mlajših moških za priučitev za poklic zidarja in tesarja
- več delavcev za komunalna dela

Razglašja tudi prosto delovno mesto:

- 2 strojnikov težke gradbene mehanizacije
- 1 mehanika gradbene mehanizacije in komunalnih vozil

Kandidati naj se osebno zglasijo na tajništvo podjetja, kjer bodo dobili potrebne informacije.

Velenčan Karel Ferlež pripoveduje o naporni vožnji

Rally „TOUR D'EUROPE“

Letošnjega najdaljšega avtomobilskega rallyja sta se udeležila jugoslovanska predstavnika Velenčan Karel Ferlež in Ljubljčan Darko Klarič. Z avtomobilom Citroen GS sta se podala na 13000 km dolgo pot po dvanajstih evropskih državah. Na startu v nemškem mestu Erbach se je zbralo 42 posadk iz ZR Nemčija, Nizozemske, Švedske, Irske, Tunizije, Turčije, Italije in Jugoslavije. Za to težko preizkušnjo se je lahko prijavilo le 60 posadk. Nastopili so lahko tekmovalci z mednarodno licenco. Tekmovanje je priredila ADAC (Nemški avtomobilski klub).

KAREL FERLEŽ PRIPOVEDUJE

Po uspešnih nastopih na domačih rallyjih je bila moja želja, da bi enkrat poskusil srečo tudi na rallyju »TOUR D'EUROPE«, ki ga je lansko leto uspešno prevozil moj prijatelj Aleš Merzel iz Ljubljane. Za nastop na tej dirki sem se odločil sredi poletja, ko sva se s sovozačem Darkom Klaričem drug drugega prepričevala za nastop. Dokončno sem se odločil, ko sem dobil zagotovilo TGO »Gorenje«, da prevzame preko AMK »Olimpija« pokroviteljstvo. Pričele so se intenzivne priprave. Glavna skrb je bila avto, ki ga je bilo treba pripraviti za težko in dolgo pot. Odpraviti smo morali vse hiše, ki jih je GS pokazal. Zamenjati nekatere dele, ojačati in zaščititi podvozje. Dobiti odgovarjajoče gume, ki bodo vzdržale vso pot. Vse je bilo treba poprej urediti, kajti midva nisva imela servisnega spremstva na poti. Mehanik Milan Kos iz Ločice pri Polzeli je z vso vestnostjo opravil vse potrebno in priskrbel za 15 tisoč din rezervnih delov. Dodati je bilo treba dodatno opremo od specialnih instrumentov, do posebnih luči. Priskrbeti sem moral vrsto dokumentov — špansko vizo, carinsko deklaracijo za rezervne dele. Prireditelj je predpisal posebno zeleno karto, ki jamči proti tretji osebi za vsoto 1 milijon 220 tisoč DM, za kar je bilo treba veliko trkanja na najrazličnejša vrata Zavarovalnice Sava. (za karto je treba plačati okoli 6.000,00 din).

Kupiti sva morala 2,40 kg specialnih zemljevidov v merilu 1 : 200.000 in izreza-

ti celotno pot, kar je dalo zajetno knjigo.

Ob vsem tem pa še nisem zagotovo vedel ali bom sploh lahko uredil za mojo odprtost na Solskem centru v Velenju.

Po odhodu iz Ljubljane sva se ustavila v Velenju, da se posloviva od mojih domačih. Pred stolpnico, v Poltovi ulici sem bil pričr nesreči, ko je kamion zbil deklico. V želji, da bi čimprej poklical rešilni avto, sem skočil v avto, hitro zavil, pri tem pa sem s prednjim delom udaril v rob stolpnice. Udarac je bil tako močan, da sem razbil blatnik, zvil kolo, pokvaril polosovino in diferencial, skratka pol prednjega dela je bilo zanič. To je terjalo 16 ur nepretrganega dela mehanika Kosa in njegovih pomočnikov. Končno je bil avto ponovno tak kot nov in lahko sva odpotovala v 1200 km oddaljen Erbach. Vsak zastoj med potjo bi lahko pomenil zamujen start. Saj sva prispela le 4 ure pred tehničnim pregledom in ostalimi formalnostmi, ki jih je bilo treba opraviti pred startom.

Start je bil zelo svečan. Napovedovalec je predstavil vsako posadko posebej, z vsemi razpoložljivimi podatki. Ves ceremonial je prenašala tudi nemška televizija.

Pot nas je vodila iz Nemčije v Avstrijo. Na predelih Alp, na poti do Milana, so bile prve brzinske preizkušnje po ledu in snegu. V Monte Carlu je bil konec »turističnega rallyja«. Enourni postanek je bil pravi spektakel. Ob navdušenem občinstvu so nas sprejeli s šampanjcem, ki pa ga nisimo smeli piti.

Kljub temu, da sem že vozil 26 ur, smo takoj nadaljevali po sloviti rallyprogi Monte Carla. V na-

slednji noči nas je čakalo 24 brzinskih preizkušenj po Francoskih Alpah. Treba je bilo zdržati še 24 ur neprekinjene vožnje do Barcelone. Ta noč je bila najtežja, saj se je poznala utrujenost neprepanih noči pred odhodom. Po desetih brzinskih preizkušnjah sem moral zaupati krmilo Darku, ki je uspešno prevozil doslej najtežji del poti. Na asfaltiranih cestah do Barcelone (600 km) sva uspela nadoknaditi zamujeno in prišla na časovno kontrolo točno ob določenem času. Avto sva morala v 10 minutah oddati v centru mesta v zaprt parkirni prostor, kjer so bili vsi avtomobili pod nadzorstvom. Naslednji dan sva lahko dobila najin »GS« le dve uri pred ponovnim startom.

Iz Barcelone je pot vodila čez osrednjo Španijo. Asfaltne ceste so tripasovne in je bila predpisana povprečna hitrost 85 km/h. Na makadamskih cestah pa je bilo treba voziti povprečno 50 km na uro. Dež pa je spremenil te ceste v slabe kolovoze, po katerih smo se komaj premikali. Res je bilo to ustrezno nadomestilo za Afriko, kot so nam na startu velikodušno zagotovili organizatorji.

Na špansko-portugalski meji sva morala kupiti portugalsko vizo. Ko smo prestopili mejo, se je pokrajina povsem spremenila. Tu je bilo pravo nasprotje pušte Španije. Lepi gozdovi, oljčni nasadi, skrbno obdelana polja, so me prerodila tudi za volanom. Na cilju II. etape, v Lizboni so nam priredili čudovit sprejem.

Sledila je medetapa Lizbona—Andora—Genova—2300 km. Prvi del poti je potekel v dežju in megli. Kljub temu smo v vsaki vasi imeli dolge špalirje navdušenih Portugalcev. (Tudi ponoči!) Na tem delu je končal eden od favoritov z Datsunom (zmagovallec letošnjega Olimpijskega rallyja v Nemčiji). V ognju pa je končal tudi najboljši avto rallyja Citroen-masarrati.

No, tudi nama ni bilo prizaneseno. Ze rahlo utrujenega me je na ostrem ovinku za trenutek »zmanjkalo« in že je tresnilo. Mi-

Darko Klarič (levo) in Karel Ferlež (desno)

slil sem, da sva najin rally končala. Uspel sem popraviti razbito pločevino in odbijač. To me je tako osvežilo, da sem brez težav prepeljal 600 km do Andore.

TEŽAVE NA MEJI

Na prvem prehodu iz Francije v Španijo sva se pomešala med nemške tekmovalce in šlo je brez težav. Imela sva le eno vstopno vizo za Španijo, zato se je zataknilo, ko sva morala ponovno v Španijo, iz Portugalske. Carinikom ni šlo v račun, kako sva sploh lahko prišla v Španijo. Prišel se je prvi cirku. Nikakor se nisimo mogli sporazumeti. Carinik je enostavno uničil vstopno vizo in nato zahteval, da moramo imeti za ponovni vstop v Španijo novo vizo. Vendar, kje dobiti špansko vizo, ko sva že tisto, ki so nama jo uničili, s težavo dobila v Rimu. Dve uri je trajalo, da sva preko posrednika prepričala uslužbenca španskega konzulata, da nama je uredil vse potrebno. Tako sva prispela v Genovo z zamudo.

III. ETAPA GENOVA— SOFIJA 2600 KM

Preko Italije je šlo nekaj časa kar v redu. Nekaj kilometrov pred Modeno pa sva v hudem naliivu večkrat zašla. Prevoziti je bilo treba 12 brzinskih preizkušenj. Po avtocesti do Benetk sva skušala nadoknaditi zaostanek. To nama je uspelo šele do jugoslovanske meje. Zaradi forsirane vožnje se je pregrel motor, tako da en cilinder sploh ni delal. Zaradi tega sva izpustila hitrostne preizkušnje na Velebitu in se ob obali odpeljala do Splita. Tu sem uspel popraviti ventil. To naju je veljalo precej kazenskih točk. Pri Dubrovniku pa je nastala težka okvara na polosovini. Sedem ur popraviljanja, telefoniranja in živčne napetosti. Edina možnost, da dobiva novo osovino, je bila z avionom iz Zagreba do Dubrovnika. S to akcijo pa ni bilo nič. Medtem pa sem skušal popraviti kar se je v dani situaciji dalo. Uspel sem. Da ne bi zamudila časovne kontrole v Sofiji sva preko Skopja peljala kar po bližnicah in asfaltnih cestah. Tako sva v zadnjem trenutku še prišla na časovno kontrolo. Samo 2 minuti kasneje in bi se lahko poslovila od nadaljnjega tekmovanja. To je bilo ob 7. uri zjutraj. Organizatorji so naju obvestili, da bova lahko nada-

Še enkrat: Kaj prinaša paket novih zemljiških predpisov

Omenili smo že, da obstaja kategorija gradbenega zemljišča, ki je v prostem prometu. Ker občani tega ne upoštevajo ali ne razumejo, bom poskušal ponovno obrazložiti, kaj pomeni to, da je v prostem prometu. To pomeni, da za ta zemljišča ne velja prepoved prometa (kot za kmetijska zemljišča, da za ta zemljišča ne velja prisilni prenos pravice uporabe na občino (kot za stavbna zemljišča, ki so last podjetij in ustanov) in da na takih zemljiških občinah nima predkupne pravice. Taka zemljišča, ki so v prostem prometu, so tista nezazidana stavbna zemljišča, ki jih urbanistični redi namenjujejo za gradbene namene. Individualna stanovanjska gradnja na teh območjih ni ovrhana in lahko normalno poteka. Zakon namreč ni v ničemer posegel v spremembe sprejetih urbanističnih dokumentov in je družbeno intervencijo predvidel le za tista stavbna zemljišča v mestih in naseljih, ki imajo zazidalni načrt, ker se na teh območjih pojavlja nezakonit promet, prilaščanje zemljiške rente, stihijska in črna zazidava in podobne anomalije.

Nekaj več kot 100 km pred ciljem je ponovno zapropotala polosovina in spet je bilo treba popravljati.

Končno sva se tudi midva znašla na cilju vsa srečna in zadovoljna, kljub temu, da sva zamudila slavnostni sprejem brhkih deklet z rožami in poljubčki.

Proglasitev, ki je bila naslednji dan, je bila nad vse slovesna. Bila sva deležna posebnega priznanja in aplavza, saj sva kot mlada Jugoslavana bila prva debitanta Tour d'Europe, ki sva uspela priti na cilj.

Za osvojen tretje mesto v kategoriji do 1200 ccm sem dobil lep pokal, oba pa še spominsko darilo.

RUDI ŽEVART

Avto moto društvo
Šaleške doline
Velenje

prireja

TEČAJ
ZA VOZNIKE
MOTORNH VOZIL

dne 20. novembra 1972
ob 16. uri, v gasilskem
domu v Velenju.

Prijavite se lahko vsak
dan od 8. do 17. ure v
društveni pisarni Velenje,
Celjska 4.

To je bil odgovor na poslansko vprašanje, ki ga je dal v Skupščini SRS predstavnik predlagatelja zakonov o zemljiški politiki dr. Miroslav Saje.

Praktično to pomeni, da si bo naš občan, ki bo želel kupiti, prodati, zamenjati ali podariti gradbeno parcelo izven zazidalnega načrta, na Zavodu za urbanizem Velenje, pridobil potrdilo, da gre za zemljišče, ki je po urbanističnem redu predvideno za gradbene namene. S tem potrdilom bo lahko neposredno sklenil pogodbo in overil podpis na sodišču. Tu torej ni potrebno poprej ponuditi zemljišče občini v odkup.

Ker je ogromno primerov, da lastniki zemljišč po nepotrebnem ponujajo občini v odkup taka zemljišča, ki so v prostem prometu, smo smatrali za potrebno, da s tem pojasnilom seznanimo naše občane in tako pripomoremo, k poenostavitvi prometa z zemljišči v naši občini.

Ker so na obzorju že novi osnutki predpisov o kmetijskem zemljišču, bomo prihodnjic temu posvetili nekaj vrstic.

Marjan Marinšek
dipl. prav.

Ustavila sta se le za kratek čas, da sta opravila najnujnejše

20 let rokometna v Velenju ŠPORT ŠPORT

NA TOVARIŠKEM SREČANJU VETERANOV ROKOMETA TUDI PREDSEDNIK SKUPSCINE OBCINE NESTL ŽGANK

Letos poteka 20 let odkar se je skupina mladih Velenjčanov navdušila za rokometno igro. Kljub temu, da ni bilo v Velenju nobene tovrstne športne tradicije, saj so rokomet igrali takrat le v Mariboru, Ptuj, Celju, Trbovljah in v Ljubljani, so se mladi igralci smelo spustili v spopade z drugimi slovenskimi ekipami. V začetku so igrali veliki rokomet na nogometnih igriščih z 11 igralci. Kasneje pa so se takoj navdušili za mali rokomet, ki je hitro dobival vse več privrženec v raznih krajih Slovenije. Tako je veliki rokomet kmalu postal ne-

zanimiv, kajti mali rokomet je bil mnogo bolj dinamičen in zanimivejši. Velenjčani so se takoj vključili v prvo ligaško tekmovanje, kjer so prvo leto uspešno nastopali in dosegli drugo mesto le za razliko v golih za moštvo Crnomlja. V deljeni slovenski ligi so bili več let najboljši v vzhodnem delu, kjer so imeli glavna nasprotnika Branika iz Maribora in Dravo iz Ptuja.

Ekipo so v glavnem sestavljali študenti, ki so študirali v Ljubljani in so le redko lahko skupaj trenirali. Kljub temu so bili vse do leta 1957

med najboljšimi moštvi v Sloveniji.

Ob tej ekipi pa je v Velenju rastle mlada generacija, ki je nadaljevala začeto delo pionirjev rokometna v naši občini.

Za začetek proslavljanja pomembnega jubileja so se zbrali na tovariškem srečanju, ki ga je v hotelu »Paka« priredilo uredništvo Saleškega rudarja, igralci takratne ekipe, ki so odigrali več kot 30 tekem. Tega srečanja se je udeležil tudi predsednik občine Nestl Žgank, ki je z zanimanjem prisluhnil obujanju spominov o takratnem športnem življenju v Velenju, predvsem v rokometu.

Slika rokometišev iz leta 1955: od leve proti desni stojijo — Valter Končan, Marko Kmecl, Matjaž Kmecl, Franc Cesar, Ivan Pečnik, Rudi Zevart, Aleš Kmecl; čepijo — Edo Centrih, Drago Zagajšek, Teodor Jelen, Emil Podpečan in Jože Prevorčnik

Polovičen uspeh Velenja

Tradicionalno srečanje atletov štirih dolin — Saleške, Koroške Ptujске in Pomurja je bilo v Murški Soboti Nepopolna ekipa velenjskih atletov ni mogla ponoviti lanskega uspeha, ko je v obeh konkurencah zmagala. Tokrat so bila dekleta prva, v moški konkurenci pa so zmagali Ptujčani. Med dekletki se je izkazala

Andreja Sverc, ki je bila dvakrat prva — 100 m 13,5 in 400 metrov 63,2; Majda Pesjak je zmagala v metu kroglice 9,52 m, druga pa je bila v skoku v daljino 4,32 m Slabo pa sta tekli obe tekmovalki na 800 m. Pri moških pa velja omeniti dober rezultat Ivana Pungartnika v teku na 100 m 11,4. Hojan je zmagal v teku na 1500

metrov 4:16,3, Boris Krofi je bil drugi v skoku v daljino 5,98 m in skoku v višino 175. V odsotnosti Vednika in Koselja, ki sta tekmovala na Fruškogorskem maratonu (Srbija), je na 3000 m dobro tekkel Žaka Grošelj in zasedel 3. mesto. Ekipo so reprezentance zasedle naslednja mesta:

Zenske — 1. Velenje 83,5, 2. Ptuj 78, 3. Ravne na Koroškem 73, 4. Pomurje 48,5. Moški — 1. Ptuj 105, 2. Velenje 81,5, 3. Ravne 83,5, 4. Pomurje 42.

Košarkarji Elektre prvaki

Košarkarji šoštanjske Elektre so v tekmovanju II. republiške lige — vzhod osvojili prvo mesto in se tako uvrstili

v prvo slovensko B ligo. V tem tekmovanju so nastopali tudi igralci Torpeda iz Šoštanja in košarkarji Rudarja iz Velenja.

Velenjčani se bodo morali posloviti od tega tekmovanja. Košarkarji Elektre skrbijo tudi za mlade igralce v okviru SSD obeh šoštanjskih osnovnih šol. Najboljši pa tekmujejo v medobčinski ligi in so zavzeli prvo mesto.

Za Elektro so nastopali — Stanko Polovšak, Ivan Bogataj, Bogdan Petek, Ignac Novak, Marjan Koren, Marjan Kristan, Milan Hliš, Srečko Krumpačnik, Boris Fürst, Silvo Pokleka, Rudi Videmšek in Anton de Costa. Tehnični vodja in trener pa je Matjaž Natek.

Lestvica ob koncu prvenstva:

1. Elektra	18	15	3	30
2. Konus	18	14	4	28
3. Kovinar	18	13	5	26
4. Zalec	18	10	8	20
5. Steklar	18	9	9	17
6. Prebold	18	8	10	16
7. Ruše	18	8	10	16
8. Torpedo	18	8	10	15
9. Rudar	18	6	12	11

Košarkarji šoštanjske Elektre

Odlična igra Šoštanjčanov

Rokometiši Šoštanja so v Ajdovščini, kjer po sedanjih uspehih lahko upravičeno pričakujejo obe točki. O jesenskem prvaku bodo več poročali v naslednji številki.

Šmarčani vodijo

Po osmem kolu prvenstva SCNL — vzhod so na prvem mestu nogometiši Šmartnega ob Paki, Branik iz Maribora je drugi, Rudar iz Velenja pa tretji.

Šmarčani so v zadnji tekmi na domačem igrišču premagali moštvo iz Rogaske Slatine z rezultatom 2:1 (0:0). Rudar pa je igral neodlo-

čeno v Storah z enajsterično Kovinarja 0:0.

Rezultati ostalih tekem:

Branik : Bakovci 21 : 1 (2 : 0)
Olimp : Beltinci 1 : 2 (0 : 2)
Rakičan : Slivnica 1 : 1 (1 : 1)
Opekar : Dravinja 1 : 2 (0 : 0)

ŠPORTNIKI GORENJA V ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI

Skupina športnikov in strokovnjakov tovarne gospodinjstve »Gorenje« Velenje je od 21. do 23. septembra 1972 gostovala pri Bauknechtu v ZRN. S tem so vrnili obisk športnikom te tovarne v Schorndorfu.

Prvi dan so bili na predstavnosti v Münchenu, spotoma pa so si ogledali tudi olimpijsko vas. Ze zvečer so prispele v Schorndorf pri Stuttgartu.

V petek zjutraj so si ogledali središče Stuttgarta, opoldne pa jih je sprejelo vodstvo tovarne Bauknecht.

Konecni vodi 80-letni lastnik g. Bauknecht s svojima sinovoma in ima 13 tovarn v Nemčiji, Švici in Avstriji. Ena takšnih tovarn je v Schorndorfu, v kateri dela tudi 180 Jugoslovancev. Podjetje že več let sodeluje z Gorenjem. Športnikom in strokovnjakom Gorenja so pokazali obrate, v katerih proizvajajo pralne stroje, pomivalne stroje, kuhinjsko pohištvo in termoakumulacijske

peči. Tovarna je sorazmerno moderno opremljena.

Po ogledu tovarne so se pomerili v povratnem nogometnem srečanju. To je bil velik dogodek za naše rojake, ki delajo v tej in drugih tovarnah. Prvi udarec na tekmi je izvedel predstavnik jugoslovanskega konzulata v Stuttgartu Vojislav Dužić. Srečanje je vodil mednarodni sodnik FIFA Kreitlein, ki ga jugoslovanski nogometiši dobro poznajo.

Domačini so zaslužno zmagali z rezultatom 4:1. Ekipa Gorenja je prav tako navdušila nad 500 gledalcev. Srečanje so zaključili na večerni slovesnosti, kjer so velenjski športniki prejeli spominska darila centrale Bauknechta, gostitelji pa so jim postregli z vinom iz te vinorodne pokrajine Wuertemberg. V soboto so se preko Münchna vrnili domov.

Gostovanje je znova pokazalo, da šport zares ne pozna meja, čeprav sta podjetji Bauknecht in Gorenje konkurenčna proizvajalca bele tehnike. Hinko J.

Sportniki iz Gorenja so si ogledali tovarno Bauknecht

Gorenje premagalo Saturnus

V Velenju so gostovali športniki podjetja Saturnus iz Ljubljane. S člani Gorenja so se pomerili v treh panogah, domačini pa so srečanje odločili v svojo korist.

V namiznem tenisu je Gorenje zmagalo z rezultatom 5:1. Tudi v streljanju so bili bolj-

ši Velenjčani, saj so zbrali skupno 1041. Saturnus pa 956 krogov. Najboljši posameznik je bil Seršen (Gorenje) z 277 krogi.

V nogometnem srečanju pa je bil rezultat neodločen 3:3. V prvem delu igre so gostje vodili z 2:1.

Kros za pokal »Delo« v Velenju

V nedeljo, 5. novembra, se bodo v Velenju ponovno zbrali najboljši tekači iz vse Slovenije na jesenskem krosu, ki ga prireja Atletska zveza Slovenije za pokal časopisa »Delo«. Organizacija je poverjena AK Velenje, ki bo progo pripravil v športnem parku ob velenjskem jezeru s startom in ciljem na stadionu.

Tekmovali bodo: mladince 1000 m, mladinci 2500 m, članice 1200 m; člani (JLA) 3000 m in člani atl. klubov 5000 m. Tekmovanje je ekipno in posamezno. Za ekipno uvrstitev štejejo najboljšje rezultate mladincev, mladink, članov in članic.

Pričakujejo, da se bo tekmovanja udeležilo več kot 300 tekmovalcev.

POROKE

— Ivan JEVSNIK, roj. 1950, kmetovalec iz Laz št. 40 in Zvonka KASESIK, roj. 1953, kmetovalka iz Laz št. 52.

— Franc SELIČ, roj. 1944, rudar iz Velenja, Jenkova 2 in Marija GLASENCNIK, rojena 1938, delavka iz Velenja, Jenkova 2.

— Stjepan LESKOVAR, roj. 1944, kjučavničar iz Velenja, Vojkova 1 in Ljuba KATIC, roj. 1948, gospodinja iz Velenja, Vojkova c. št. 1.

— Martin ES, roj. 1949, delavec iz Laz št. 3 in Kristina SKODNIK, roj. 1951, delavka iz Gornjih Slavec št. 86.

— Boris JAVORNIK, rojen 1950, strojnik iz Velenja, Čopova 9 in Irena NOVAK, roj. 1954, dijakinja iz Velenja, Saleška 18/b.

— Hans STROBEL, roj. 1947 iz Selbitza in Dragica TOPLINJAK, roj. 1949, delavka iz Velenja, Jenkova c. 2.

— Zlatko LEVPUSČEK, rojen 1950, električar iz Konovega št. 29 in Jožefa DOBOVIČNIK, rojena 1951, delavka iz Konovega št. 29.

— Lojze DOBOVIČNIK, roj. 1948, strojni kjučavničar iz Velenja, Vojkova 7 in Marija Ana ŽVAR, roj. 1944, računovodski tehnik iz Velenja, Efenkova 14.

SMIRTI

— Martin BRISNIK, upokojenec iz Konovega 90, star 88 let.

— Valentin SPITAL, upokojenec iz Pesja št. 1, star 68 let.

— Ignac GRUBEK, upokojenec iz Hrastoveca št. 34, star 64 let.

— Ivan OČEPEK, kmetovalec iz Arnač št. 7, star 78 let.

— Jože MAGDIČ, upokojenec iz Pesja št. 17, star 62 let.

— Janez PERUSEK, upokojenec iz Zimaric, star 76 let.

— Stefica LESKOVAR, novorojenček iz Velenja, Vojkova 1, stara 9 dni.

— Martin RAHTEN, upokojenec iz Velenja, Koroška 72, star 81 let.

— Jožefa AVBERSEK, gospodinja iz Skalskih Cirkovec št. 30, stara 83 let.

— Cecilija ARLIČ, družinska upokojenka iz Skal št. 20, stara 70 let.

— Iščem starejšo žensko za varstvo eno in pol letne deklice na našem domu — 3 dni tedensko. Ponudbo na upravo Saleškega rudarja pod šifro »BOGATA NAGRADA«.

PREKLIC
Plačilni kartonček RLV št. 1425 preključe Ivan Kardoš iz Velenja, Jenkova 6.

PRODAM
Prodam skoraj nov komplet štirih Walt Disneyevih knjig za 250 din. Naslov v uredništvu.

RAZNO

— Iščem starejšo žensko za varstvo eno in pol letne deklice na našem domu — 3 dni tedensko. Ponudbo na upravo Saleškega rudarja pod šifro »BOGATA NAGRADA«.

PREKLIC
Plačilni kartonček RLV št. 1425 preključe Ivan Kardoš iz Velenja, Jenkova 6.

MILOŠ VOLK, zna-
ni javni delavec iz
Šoštanja, je te dni
slavil 70-letni-
co življenja. Šte-
vilnim čestitkam
se pridružuje tudi
naše uredništvo.
Še mnogo zdravih
in srečnih let vam
želimo tovariš Mi-
loš. Bodite še vna-
prej naš zvesti do-
pisnik.

Konferenca organizacije ZK v Gorenju

V torek popoldne, 24. 10. 1972, so se komunisti »Gorenja« na razširjeni seji tovarniške konference ZK seznanili s pismom tovariša Tita in izvršnega biroja ZKJ.

Ze pred dnevi je pismo v celoti podprl politični aktiv Gorenja. Stališča v tem pismu, ki so ga ocenili kot zelo resen akt, jim bodo služila za enoten pristop k reševanju postavljenih proizvodnih in drugih nalog.

Posebna komisija je za to sejo tovarniške konference pripravila predlog 14 sklepov. Ker ti sklepi predstavljajo obenem akcijski program, so v razpravi obravnavali te sklepe z zavestjo in nakazali možne poti za njihovo realizacijo.

Sklepi v prvi vrsti po-

udarjajo poslovnost in gospodarjenje podjetja. Da bi dosegli take cilje, je potrebno angažiranje vseh komunistov v polni meri. Posebej so opredelili področje družbenega in osebnega standarda. Program je konkretiziran in naloge razdeljene na področja.

Na seji so ocenili listo tistih, ki pri nas največ zaslužijo. Zakaj ne bi v javnosti prišla lista tistih, ki premalo zaslužijo? In lista tistih podjetij, ki so nelikvidna? In lista tistih, ki so to nelikvidnost povzročili?

NISO ZADOVOLJNI

V petek, 13. oktobra je bila na gimnaziji vsakoletna mladinska konferenca. Lanskoletni predsednik Alojz Zičkar je tokrat v svojem poročilu prekinil tradicijo naštevavanja uspehov in se lotil tistega kar ni uspelo. Tako je bilo mnogo govora o premajhni zainteresiranosti dijakov za razne probleme. Aktivna je bila le skupina, ki se je trudila, da bi privabila k sodelovanju vse sošolce.

Sprva je bilo veliko zanimanja za zabavne večere. Zainteresiranost je polagoma upadla in končali so se tudi ti večeri. V tem letu bodo take večere

prirajali posamezni razredi, kar bo pripomoglo k večji pestrosti. Pohvaljeno je bilo kulturno društvo, ki je res celo leto uspešno delovalo. Pozabiti ne smemo tudi na pevski zbor in SSD.

Z doseženimi uspehi pa nismo zadovoljni. Radi bi pokazali, da se na gimnaziji vendar nekaj dela, da ni to neka mrtva ustanova, kot nekateri mislijo. Izvolili smo novo predsedstvo. Novi predsednik je Istok Hudomal. Mnogo nam bo pomagal prof. Budna, ki je naš mentor, pa tudi ves profesorski zbor.

Orientacijski pohod

V četrtek, 12. oktobra smo imeli na gimnaziji medrazredno tekmovanje v orientacij-

skem pohodu. Vsak razred je sestavljal dve boljši ekipi — fantovsko in dekliško in še dve slobodi. Prva dva razreda sta imela nekoliko lažjo pot, za zadnja dva razreda pa je bila pot dokaj zahtevna. Treba je bilo uporabljati kompas in predvsem svojo iznajdljivost na neznanem terenu. Proga je bila dolga od deset do petnajst kilometrov. Vreme je bilo lepo, pohod pa zelo dobro pripravljen. Na skritih mestih so bili zlogi, iz katerih smo potem morali sestaviti besedo. Dekleta smo pač dekleta. Nismo se slišale za »slepi let« v letalstvu in smo našo nalogo kar poenostavile, ter napisale »trim pot«. Mnogo smeja je bilo na ta račun, a glavno se nam je zdelo, da smo prišle na cilj prej kot skupina fantov iz našega razreda.

Taki pohodi so zelo prijetni in koristni za vse. Upam, da jih bomo na gimnaziji imeli še več.

M. Vovk

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, ata in dedka

ZDRAVKA ŠPITALA

iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje.

Posebno se zahvaljujemo gasilcem, pevcem, duhovniku ter vsem ostalim, ki so ga mnogoštevilno spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Prisrčna hvala govornikom za tople poslovilne besede.

Zalujoči: žena Angela, sin Rihard, hčerki Beba in Milena z družinami ter vnukinje Dušanka, Melita, Bojana in vnuka Robert in Rihard.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega in skrbnega moža, očeta in dedka

Alojza Jakliča

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem, ki so ga v tolikšnem številu spremljali do preranega groba ter mu darovali toliko lepega cvetja, ki ga je tako ljubil. Posebej gre naša zahvala zdravnikom ZD Velenje ter internega oddelka bolnišnice Slovenj Gradec. Toplo se zahvaljujemo tudi kolektivom in družbenopolitičnim organizacijam rudnika lignita Velenje, Skupščine občine Velenje, KOC Velenje, ZD Velenje ter OZZB NOV Velenje za darovane vence in poslovilne besede.

Zalujoči: žena Cita, hčerka Magda in sin Peter z družinami ter drugo sorodstvo.

PRISPEVAJTE ZA TELOVADNICO V ŠOŠTANJU

Pri šoli Biba Röck bomo zgradili novo telovadnico. To bo spomenik solidarnosti delovnih ljudi velenjske občine. Zakaj? Ker bomo vsi prispevali denar za gradnjo telovadnice.

Vaš prispevek pošljite na: Osnovna šola Biba Röck Šoštanj — telovadnica — spomenik solidarnosti. Št. žiro računa:

5074-3-277

ZDRAVA PREHRANA OTROK JE NAJBOLJŠA NALOŽBA

Zdrav razvoj otrok, ki prihajajo v šolo, ogrožajo prvi večji napori, dolgotrajno sedenje in življenje v večjih skupinah. Otroci so izpostavljeni različnim okvaram in okužbam, bolj kot v predšolski dobi.

Zato jim je treba zagotoviti predvsem primerno prehrano. V hrani naših šolarjev manjka predvsem živalskih beljakovin in kalcija, snovi, ki so nujno potrebne za zdravo rast in odpornost. Otroci, ki dobivajo dovolj teh hranil in zaščitnih snovi, so zdravi, učno snov lažje dojemajo in se zato bolje učijo.

Šolska prehrana naj nudi šolskim otrokom vsaj en obrok, to je malico in v njej tista važna hranila, ki so za otrokovo rast neogibno potrebna in ki jih v svoji dnevni prehrani dobiva običajno v premajhni količini. Analiza dnevne prehrane je pokazala, da vsebuje premalo živalskih beljakovin in zaščitnih snovi, to je rudninskih snovi in vitaminov. Od zaščitnih snovi najbolj primanjkuje KALCIJA in VITAMINA A. Prav ta hranila pa so za hitro razvijajoči se organizem najnujnejše potrebna. V tem smislu predstavlja šolska malica dopolnilno prehrano. Pokrila naj bi eno sedmino dnevnih potreb, mnogokrat pa je prav ta obrok edini po svoji prehrambeni vrednosti.

● ŠOLSKA MALICA VPLIVA NA ZDRAVJE IN UČENJE

Šolske malice ne moremo opustiti brez škode, ker jo otrok dobi ob pravem času, ko potrebuje za nadaljnje delo med poukom dodatno energijo v obliki hrane. Šolska malica naj bo za otroke tudi vzgojna. Vsi otroci uživajo enako malico, kar vzbuja čut za skupnost. Otroci se navajajo k pravilni prehrani in se tudi navajajo k lepemu vedenju pri jedi. Izkušnje kažejo, da ima urejena šolska prehrana velik vpliv na zdravje

in učne uspehe šolske mladine. Tega bi se morali dobro zavedati vsi, ki odločajo o šolski prehrani, prav tako pa starši.

Poglavitno hranilo v šolski malici bi moralo biti mleko in mlečni izdelki. Na jedilniku naj bi bile mlečne jedi petkrat tedensko. V enem litru mleka imamo vitamine vseh vrst, beljakovin toliko kot v šestih jajcih, sladkorja pa 12 kock, poleg tega pa še 7 g rudninskih soli, predvsem kalcija, povrhu pa še 35 g mlečne maščobe.

STARŠI, VAŠI OTROCI ODKLANJAJO MLEKO PRI ŠOLSKIH MALICAH,

ker jih niste dovolj navajali nanj od malega. Prav bi bilo, da bi jih navadili tudi na uživanje skute. Znano je, pa tudi sami veste, da se človek najraje hrani z jedili, ki jih je bil navajen od mladih nog in pozneje rad odkloni nova jedila. Starši se moramo seznaniti s pravilno prehrano in jo svojim otrokom nuditi. Analize so pokazale, da je mnogo nepravilno prehranijenih otrok, le kakih 8 odstotkov otrok se pravilno hrani. Pri naborih ugotavljajo, da je do 25 odstotkov nerazvitih fantov. Eden izmed odločilnih vzrokov za to je nepravilna prehrana.

Zavedajmo se, da je le pravilno prehranjen otrok zdrav, močan in bister in bo tako kos vsem nalogam, ki ga čakajo v življenju.

Starši, poučite svoje otroke o tem, posvetujte se z zdravnikom, prebirajte primerno literaturo.

SVET ZA OTROŠKO VARSTVO pri občini Velenje prispeva za brezplačne in znižane malice socialno šibkejšim otrokom. Republiška skupnost otroškega varstva pa prispeva sredstva za izboljšanje malic. Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani skrbi za izobraževanje šolskih kuharic in za primerno literaturo. V organizaciji sveta za otroško varstvo je ta zavod v letošnjih počitnicah izvedel tudi zelo uspešen tečaj pri nas.

● OTROKU JE POTREBNO POMAGATI

Vse prizadevanje pa ne bo imelo uspeha, če otrok malice ne bo zaužil, če bo želel malico po lastnem okusu. Otroku moramo pomagati, da bo razumel, zakaj naj pije mleko in uživa druge mlečne jedi. Ali ne bi bil rad močan, zdrav, ali ne bi imel rad petice v spričevalu, ali deklice ne bi imele rade lepo in zdravo kožo?

Želimo, da bi se uredila prehrana šolskih otrok tudi za opoldanski obrok, ki bi odgovarjala zahtevam otroškega razvoja in bi bila dostopna vsem otrokom za-

poslenih staršev, ki doma ne morejo otroku pravočasno pripraviti primerne opoldanskega obroka. Prav bi bilo, da bi bilo tudi več tečajev, ki bi poučili mlade mamice kako hraniti otroke da bodo nekoč zdravi prevzeli naše delo.

V šolskem letu 1970/71 je na 17 šolah v občini Velenje prejelo malico v začetku leta 3692 učencev od vpisanih 4322 učencev. Brezplačno je prejelo malico 312 učencev. Ob koncu leta je prejelo malico samo 3649 otrok. Vprašujemo se zakaj? Starši, ugotovite sami!

Zdenka Slomšek

Zbori delovnih ljudi v Gorenju

Z zboroma v obratih MGA Nazarje in Lesna Šoštanj so se v tovarni gospodinjstve opreme »Gorenje« Velenje zaključili zbori delovnih ljudi.

Na teh masovnih informativnih sestankih so delavci »Gorenja« govorili o izvrševanju proizvodnega plana in obravnavali družbeni plan občine Velenje za leto 1973. Seznanjeni so bili tudi s predlogom o izenačitvi pravic zdravstvenega varstva kmetov in delavcev.

Na vseh zborih je sodeloval tudi generalni direktor Ivan Atelšek. Večkrat je poudaril, kako odločilna je danes enotnost v skupnosti — bodisi delovni ali širši. V »Gorenju« so se po Titovem pismu zavzeli za enotno akcijo. Še bolj si bodo prizadevali združevati intelektualno delo s fizičnim, pri čemer so tudi že doslej imeli veliko uspehov. Delavci vseh obratov in strokovnih služb so podprli stališča generalnega direktorja, da je treba v bodoče z boljšo organizacijo delati še boljše in še bolj disciplinirano.

Samoupravljanje naj se ne odraža pri odločanju, pač pa tudi pri izvrševanju postavljenih nalog.

OBISK IZ SEV

Na povabilo zveznega izvršnega sveta se je mudil v Jugoslaviji sekretar SEV Nikolaj Vasiljević Fadejev s sodelavci. Gostje so prispeli tudi v Velenje, kjer so si ogledali tovarno gospodinjstve opreme Gorenje. V tovarni jih je sprejel generalni direktor Ivan Atelšek. Po ogledu obratov so se dalj časa zadržali na razgovorih. Gorenje že dalj časa uspešno razvija poslovno sodelovanje z državami SEV (vzhodnoevropske skupnosti za vzajemno gospodarsko pomoč). Sekretar Fadejev je omenil, da ima Jugoslavija vse več možnosti za blagovno menjavo dobrin široke potrošnje. Pozitivno je ocenil obisk člana politbiroja CK KP SZ Kirilenka v Gorenju.

Goste je spremljal šef stalne misije pri SEV Vlado Jurčić. Popoldne istega dne so odpotovali v Ljubljano, kjer jih je sprejel predsednik IS SRS Stane Kavčič.

H. J.